GRAMMATICA HEBRAICA

BREVI ET NOVA METHODO CONCINNATA

QUA CITO FACILE SOLIDE

LINGUAE SANCTAE RUDIMENTA

ADDISCI POSSUNT.

AUCTORE

R. P. EDWARDO SLAUGHTER

SOCIETATIS JESU

IN COLLEGIO ANGLORUM LEODII, OLIM LINGUÆ SANCTÆ, POSTEA SACRÆ THEOLOGIÆ PROFESSORE.

ROMÆ MDCCCXXIII.

EXCUDEBAT CRISPINUS PUCCINELLI.

SUPERIORUM PERMISSU.

CAPUT I.

De ratione legendi.

Ratio legendi apud Hebræos literis, punctis, et accentibus constat. Literæ sunt viginti duæ, omnes consonantes: nam vocalium munere funguntur puncta. Earum figuram, nomen, et potestatem subjecta tabella indicabit.

Figura.	Nomen.	Potestas.
א	*Aleph.*	(᾿) *Spiritus lenis græ.*
ב	*Beth.*	*b. vel v. Consonans.*
ג	*Gimel.*	*g. vel gh.*
ד	*Daleth.*	*d. vel dh.*
ה	*He.*	*h.*
ו	*Vau.*	*v. Consonans.*
ז	*Zain.*	*z.*
ח	*Hheth.*	*hh.*
ט	*Teth.*	*t.*
י	*Jod.*	*j. Consonans.*
כ ך	*Caph.*	*c. vel ch.*
ל	*Lamed.*	*l.*
מ ם	*Mem.*	*m.*
נ ן	*Nun.*	*n.*
ס	*Samech.*	*s.*

Figura

Figura.	Nomen.	Potestas.
ע	*Ajin.*	*Aspiratio densissima.*
ף פ	*Pe.*	*p. vel ph.*
ץ צ	*Tsade.*	*ts.*
ק	*Koph.*	*k.*
ר	*Resch.*	*r.*
שׂ שׁ	*Scin.*	*sc. vel s.*
ת	*Tau.*	*t. vel th.*

Nota 1. Ex literis, *Gutturales* dicuntur אהחע, *Labiales* בומף *Quiescentes* יהוא: Et 11, sunt *Serviles* comprehensæ his nominibus משה איתן וכלב.

Nota 2. Quinque literæ comprehensæ voce sequenti אחלמת in fine dictionum, ad versum explendum, fieri possunt longiores, ut in Bibliis passim videre licet.

Pun-

Puncta vocalia sunt 14.

	Nomen.	*Fig.*	*Potest.*
Quinque Longa.	*Camèts*	◌ָ	*a*
	Tserè	◌ֵ	*e*
	Chirik-gadhòl	◌ִי	*i*
	Vau-cholem	וֹ	*o*
	Shurek	וּ	*u*
Quinque Brevia.	*Pathach*	◌ַ	*a*
	Segòl	◌ֶ	*e*
	Chirich-katòn	◌ִ	*i*
	Camèts-catuph	◌ָ	*o*
	Kibbùts	◌ֻ	*u*
Quatuor Brevissima.	*Shevà simplex*	◌ְ	*e*
	Catèph-pathach	◌ֲ	*a*
	Catèph-segòl	◌ֱ	*e*
	Catèph-camets	◌ֳ	*o*

Accentus.

Accentuum alii sunt *Grammatici*, alii *Rhetorici*. Quælibet vox (nisi alteri jungatur per Maccàph) habet accentum grammaticum, qui dat tonum syllabæ, cui apponitur. Si ergo vox habeat unicum accentum, ille est grammaticus: si duos, posterior est grammaticus; alter Rhetoricus ornans. Præcipui ex Grammaticis sunt quatuor *Distinguentes*, quos vide in tabula subjecta applicatos ad nomen אָב.

Fig. et sit.	*Nomen.*	*Valor.*
אָֽב׃	*Soph-pasùk*	*Punctum.*
אָ֑ב	*Athnàk*	2 *Puncta.*
אָ֔ב	*Zakèph-katòn*	*Punct. et virg.*
אָ֗ב	*Revia*	*Virgula.*

Ex

Ex Rhetoricis, duo sunt præcipue in usu. 1. *Metheg*, inter shevà et Camèts in voce לְמָרָה. Dicitur Metheg, id est, frænum, quia linguam frænat, ut postea explicabitur. 1I. *Maccaph* conjungit duas, aut plures voculas, ut כָּל־גּוֹי *omnis gens* Quoad sedem, accentus grammaticus semper est in ultima, vel in penultima syllaba: plerumque in ultima. Dictio, quæ accentum habet in ultima, vocatur *Milra*, quæ in penultima, vocatur *Milel*. Ceterum quæ nam dictio sit *Milra*, quæ *Milel*, usus melius docebit.

His præcognitis, ut ratio legendi constet, omnia necessaria paragraphis paucis comprehendam.

§. I.

§. I.

De punctis vocalibus ad literas applicandis.

Hæc tria puncta (וּ) (וֹ) (ִי) literis adjunguntur ad latus sic. לִי לוֹ לוּ. Et (quia in lingua Hebraica, sicut et in ceteris orientalibus, lectio inchoatur a dextra, et pergit ad sinistram) legendum est, *li*, *lo*, *lu*. Porro Vau-chôlem sæpe scribitur sine vau expresso: unde contingit aliquando, ut coincidat cum puncto literæ שׁ.

Reliqua puncta vocalia scribuntur sub literis, sed post illas pronunciantur. Sic רָם legendum est *Ram*, non *Arm*.

Excipe, *Pathach suffuratum*, seu Pathac necessitatis sub literis ח, ע; et He (cum puncto illo, quod dicitur *Mappik* seu extensor הּ) in fine vocum. Quando

enim

enim illæ literæ sunt in fine vocum, et non præcedit immediatè Camèts, aut Pathach, ut recte pronuncientur, ponitur sub illis Pathach, quod præter leges communes, et quasi furtim ingreditur inter illas literas, et punctum præcedens. Sic מָשִׁיחַ legitur *Maschiahh*, non *Maschihha*.

§. II.

De literis quiescentibus יְהוּא

Initio dictionis, nulla illarum quiescit. Literam autem *quiescere*, *silere*, aut *mutam esse*, apud Grammaticos idem est, ac *non legi*: et *moveri*, idem est, ac *legi*.

In medio, nulla quiescit, nisi puncto vocali careat.

In fine א semper quiescit. Similiter ה, nisi puncto Mappik notetur. Sic (י) post

post (ֵ) ut אֵי *ubi* : lege *e* , non *ei* . Cum ceteris autem vocalibus coalescit in diphthongum, ut חַי *hhai* vivus .

Dicitur etiam (י) quiescere , quando constituit Chirik-gadhòl . Et (ו) quando constituit (וֹ) aut (וּ) : aliàs Vau nunquam quiescit in fine .

§. III.

De Shevà Quiescente.

Shevà aliquando movetur, aliquando quiescit : ut ergo Shevà mobile a quiescente distinguas , Hæc sit regula :

Shevà silet post grammaticum accentum , aut breve punctum .

Nota tamen 1. Shevà veniens post aliud Shevà (sive expressum , sive intellectum) non quiescit; quia sic non venit post *breve*

pun-

punctum, sed post brevissimum. Si autem duplex Shevà veniat post accentum grammaticum, utrumque quiescit.

Nota 2. Shevà semper movetur, sub litera dagheshata, ut לִמְּדוּ lege *limmedù*, non *limdù*. Similiter sub priore ex literis geminatis juxta positis, ut הַלְלוּ lege *halelù*, non *hallù*:

§. IV.

De Shevà subintellecto.

Shevà *mutum* inscribitur omni Caph finali sic ךְ, nisi inscribatur Camèts sic ךָ. Sub aliis literis in fine vocum, aliquando exprimitur Shevà *mutum*. Quando autem non exprimitur, subintelligitur sub omni litera mobili, quæ dictionem claudit.

§. V.

§. V.

De Daghèsh.

Punctum in medio literæ impressum vocatur *Daghèsh*. Excipe tamen punctum in medio literæ ה, quod non est Daghèsh, sed Mappik: et punctum in medio literæ ו quando cum illa constituit Shurek.

Daghèsh autem duplex est. *Lene*, et *Forte*.

Daghèsh Lene inscribitur solis literis בְּגַד כְּפַת; illisque rarò inscribitur, nisi sint *in principio sententiæ*, vel veniant immediatè post Shevà *mutum*, sive ejusdem, sive diversæ dictionis. Dicitur *Lene*, quia mere tollit aspirationem: nam, sine Daghèsh, literæ illæ sonant *Bh. seu V. Gh. Dh. Ch. Ph. Th.* Cum Daghèsh autem sonant *B. G. D. C. P. T.*

Da-

Daghèsh Forte invenitur in omnibus literis, exceptis *gutturalibus*, et *Resh*. Dicitur *Forte*, quia non mere tollit aspirationem a literis illis aspiratis; sed etiam illas, et quascumque alias, in quibus infigitur, ingeminat.

§. VI.

De Camèts-catuph distinguendo a Camèts.

Camèts-catuph figurâ non differt à Camèts: ut ergo aliunde distinguatur, hæc sit Regula.

Nisi accentus mediet; Camèts (o) ante Shevà sit.

Quadruplex est casus et 4. exemplis proponam.

כָּלּוֹ   כָּל־גּוֹי   וַיָּקָם   חָכְמָה

1 *Hhocmà*. 2 *Vaijàkom*. 3 *Col-goi*. 4 *Collù*.

In 1. exemplo (ָ) venit ante Shevà expressum.

In 2. et 3. venit ante Shevà *mutum*, quod (juxta dicta §. 4.) intelligitur sub פ et ל. In 4. exemplo, sub litera ל geminata per daghèsh, intelligitur etiam Shevà *mutum*: perinde enim est, ac si scriberetur קָלְלוֹ. Nullus autem accentus in dictis exemplis mediat inter Camèts, et Shevà.

Vide nunc 4. exempla opposita.

חָכְמָה　　דְּבָרָם　　שָׂא־נָא　　לָמָּה

1 *Hhachemà*. 2 *Devaràm*. 3 *Sa-nà*. 4 *Lamma*.

In 1. exemplo venit quidem (ָ) ante Shevà expressum: sed mediat accentus *Metheg*. In 2. et 4. venit (ָ) ante Shevà subintellectum: sed mediat accentus grammaticus. In 3. exemplo, non venit ante Shevà sive expressum sive subintellectum.

Nota insuper quòd (ָ) ante (ֳ) sit O, licet

licet mediet accentus, sicut sæpe mediat inter punctum compositum, et breve affine.

APPENDIX.

De Accentibus, et *Keri Kethib*.

Magnam Grammaticorum Accentuum turmam omisimus, quia tironum captum transcendit: id tantum scire sufficiet; syllabam, quæ habet accentum, tono afficiendam. Tenenda est ergo regula superius tradita pro sede accentus grammatici, et observanda sunt paradigmata grammaticalia nominum, et verborum: in illis enim, ad singulas voces, loco accentus grammatici, simplicem virgulam apposuimus, quæ syllabam indicet tono afficiendam.

Restat nunc unum advertendum, idest,

sæpe

sæpe inveniri in Bibliis circellum, qui supra vocem positus significat, vocem illam legendam aliter, quam scribatur in textu. Et in multis Bibliis vera lectio notatur in margine. Sic *Gen.* 25. 23. in textu habetur גֹּיִם°; in margine autem גוים, adjuncta litera ק. Circellus in textu monet lectorem, non haberi ibi omnes literas debitas: et ק in margine significat, vocem legendam esse per literas marginales, applicatis punctis textualibus; ק enim est abbreviatio, pro קְרִי *lectum*. Tota verò hæc diversitas inter lectionem et scriptionem, vocatur à Rabbinis *Keri Kethib*. Voces autem illæ קְרִי et כְּתִיב sunt in forma Chaldaica; et significant idem, quod Hebraice קָרוּא et כָּתוּב, idest, *Lectum Scriptum*,

CAPUT II.

De Nomine, Præfixis, et Pronomine.

Nomini accidunt, *Genus*, *Numerus*, *Casus*; et, apud Hebræos, *Præfixa* casuum expressiva, sicut et *Suffixa*, quæ originem ducunt ex pronomine primitivo, et locum supplent pronominis possessivi. Unde ut hæc omnia breviter et distincte explicentur, sit

§. I.

De Genere.

Genera in nominibus Hebraicis sunt tria. Masc. Fœm. Com. pro quibus hæc sit regula,

Fæminea ות ִית ֶת ָה *Gens*, *Urbs*, *membra gemella*.

Mas-

Mascula cetera pleraque sunt.
Communia multa.

Sensus est. Fœminini generis esse solent, nomina terminata in הָ, sicut et in ות. ית. תֶ cum ת (ut plerumque fit) servili. Item nomina, quæ significant Gentes, Urbes, et membra gemella, qualia sunt, oculi, aures, manus etc. Hinc

Adjectiva Fœminina formantur a masculinis communiter, addendo הָ ut טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*: sed prius tollitur terminatio הֶ, ut יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulchra*:

Aliquando addendo תֶ ut אַחֵר *alius* אַחֶרֶת *alia*. Et utroque modo fit in Participiis, ut suo loco videbimus.

Fœmininum per (ית.) formant nomina Ordinalia, et Gentilia terminata in (י.) ut שֵׁנִי *Secundus*. שֵׁנִית *Secunda*. עִבְרִי *Hebræus*. עִבְרִית *Hebræa*. Alio item modo, ut עִבְרִיָּה.

Ge-

Genus Neutrum (licet aliquando per masculinum) communiter exprimitur per fœmininum : ut notat S. Hieronymus ad finem c. 7. *Eccle.* Et hinc in Psalmo dicitur, *unam* petii a Domino, *hanc* requiram.

Gradus Comparationis (ut hos explicando, simul compleamus doctrinam de *Adjectivis*) fiunt circumloquendo sic : טוֹב מִיָּיִן *bonum præ vino*, i. e. *melius vino*. טוֹב מְאֹד *bonum valde* i. e. *optimum* : vel sic יָפָה בַּנָּשִׁים Cant. 1. 8. *pulchra in mulieribus*. i. e. *pulcherrima* : sic *Benedicta tu in mulieribus* i. e. *Benedictissima mulierum*.

§. II.

De Numero.

Numeri sunt tres. Singularis, Dualis, et Pluralis.

Dua-

Dualis fit, addendo (ים..) ut יוֹם *dies* יוֹמַיִם *biduum*: sed nomina terminata in (ה ָ) prius mutant ה in ת ut אַמָּה *cubitus*, אַמָּתַיִם *duo cubiti*.

Pluralis in masculinis fit addendo (ים.) ut שִׁיר *canticum*. Pl. שִׁירִים: sed prius tollitur terminatio ה ֶ ut פֶּה *os*, פִּים *ora*.

Pluralis in fœmininis fit addendo וֹת, ut אוֹת *signum* pl. אוֹתוֹת: sed prius tollitur terminatio ה ָ, sicut et ת servilis, ut חוֹמָה *murus*, pl. חוֹמוֹת. אִגֶּרֶת *Epistola* pl. אִגְּרוֹת. Speciale est מַלְכוּת *regnum* pl. מַלְכֻיּוֹת sicut et אָמָה *Ancilla*; plur. אֲמָהוֹת retento ה.

Anomala.

1. Quædam nomina habent singularem numerum tantum, ut nomina propria, appellativa metallorum &c.

Quæ-

2. Quædam dualem tantum, ut מַיִם *aqua*. שָׁמַיִם *cæli* etc.

3. Quædam pluralem tantum, ut חַיִּים *vita*. פָּנִים *facies* etc.

4. Quædam habent terminationem masculinam in singulari, et fœmininam in plurali. ut אָב *pater*. pl. אָבוֹת.

5. Quædam e contra. ut יוֹנָה *columba*. יוֹנִים.

6. Quædam in plurali habent utramque terminationem. ut צָבָא *Exercitus*. pl. צְבָאִים vel צְבָאוֹת. דוֹר *ætas, generatio*. pl. דוֹרִים vel דוֹרוֹת etc.

§. III.

De Casu.

Casus Genitivus exprimitur per Regimen.

Quoties enim in lingua latina, ex duo-

duobus substantivis concurrentibus, posterius debet esse in genitivo casu; toties in hebraica, *prius* dicitur esse in Regimine, seu in statu constructo. *Regimen* autem mutat terminationem ָה in ַת ut מַלְכָּה *Regina* מַלְכַּת שָׁמַיִם *Regina cælorum*. Item terminationem pluralem (ִים) et dualem (ַיִם) mutat in (ֵי) ut חַיִּים vita, חַיֵּי אַבְרָהָם *vita Abrahami*. עֵינַיִם *oculi*, עֵינֵי יוֹנִים *oculi columbarum*.

Accusativus exprimitur per particulam אֵת.

Reliqui casus exprimuntur per literas quasdam nominibus præfixas: quas simul cum aliis *Præfixis*, quæ frequenter occurrunt, breviter nunc explicabo.

§. IV.

De Præfixis.

Sunt septem literæ (comprehensæ his voci-

vocibus מֹשֶׁה וְכָלֵב) quæ, quia præfigi solent, vocantur *Praefixa*. Quid significent dum præfiguntur, & quibus punctis instrui debeant, Tabula subjecta indicabit.

	Significatio.	*Modus praefigendi*
מ	A. Ex. Præ.	per (◌ִ) } Infixo daghèsh
ש	Qui. Quæ. Quod.	per (◌ֵ) } forti in litera
ה	ὁ, ἡ, τὸ,	per (◌ַ) } sequente.
ו	Et.	Communiter per Shevà.
כ	Sicut.	
ל	Ad. sig. Dativi.	
ב	In.	

De Daghèsh autem infigendo, hic et alibi passim locum habet hæc

Regula Generalis.

Si litera, quæ deberet dagheshari, non potest recipere daghèsh; compensatio debet fieri mutando punctum breve præcedens, in longum, idest, (◌ִ) in (◌ֵ) (◌ֻ) in (וֹ) (◌ַ) in (◌ָ).

Sed ad pleniorem notitiam de his *præfixis*, sit

APPEN-

Appendix I.

De ה.

Juxta dicta, ה Demonstrativum præfigitur per pathach sequente daghèsh. Et, ob daghèsh exclusum, Pathach, juxta regulam generalem, mutatur in Camèts. Observandæ tamen sunt hæ

Regulae Speciales.

1. ה Demonstrativum ante literas ה et ח et ף Shevatum Participii, quæ excludunt daghèsh, præfigitur per pathach. Et sic nulla fit compensatio. Imo Pathach ante ה, et ח raro mutatur in Camèts ob compensationem.

2. Ante הָ et עָ cametsatas in penultima syllaba existentes, et ante חָ cametsatam, sive in penultima sive alibi, Pathach mutatur in segòl.

3. ה Præfixum aliquando est *Interroga-*

rogativum. Tunc autem communiter præfigitur per (ֲ) ut הֲלֹא *an non* ?

APPENDIX II.

De ו.

Dictum est quod (ו) præfigatur communiter per Shevà. Observandæ tamen sunt hæ

Regulæ Speciales.

1. Ante literas Shevatas, aut Labiales, mutari solet in (וּ), et Shurèk illud habetur pro brevi.

2. Quando (ו) copulat nomina, quorum posterius est monosyllabon, aut *Milel*, præfigitur per (ָ) etiam ante Labiales.

3. Aliquando (ו) non tantum copulat, sed, quoad significationem, convertit Præteritum in Futurum, et contra.

Vau Conversivum Præteriti, præfigitur

tur juxta regulas jam datas : sed in 1. et 2. persona sing. trajicit accentum in ultimam syllabam : ut וְאָמַרְתָּ *et dices* . וְשָׁמַרְתִּי *et custodiam* . Excipe verba Quiescentia *Lamedh-Aleph*, *et Lamedh-He* .

Vau Conversivum Futuri præfigitur per (ַ) sequente daghèsh . Jodh autem Futuri Shevatum, non recipit daghèsh, nec ulla fit compensatio .

Nota . Hoc ו Conversivum Futuri sæpe retrahit accentum, et simul mutat ultimum (ֵ) aut (ִ) in (ֶ) sicut et ultimum (וֹ) aut (וּ) in Camèts-Catùph, ut וַיָּקָם וַיְבָרֶךְ a יָקוּם יְבָרֵךְ Aliquando etiam mutat ultimum (וֹ) in (ַ) ante *Gutturales*, *et Resch* .

APPEN-

Appendix III.

De בלכ.

Præfiguntur communiter per Shevà, ut dictum est. Observandæ tamen sunt hæ

Regulæ Speciales.

1. Ante Jodh Shevatum habent chirik. Et hoc juxta regulam generalem tradendam cap. sequenti. Insuper autem abjicitur Shevà ipsius Jodh: et sic, pro duplici Shevà, manet unum Chirik, ut בִּיהוּדָה *in Judæa*, loco dicendi בְּיְהוּדָה.

2. Sæpe excludunt ה demonstrativum, et, succedentes, punctum ejus assumunt, ut לַמֶּלֶךְ *Regi*, pro לְהַמֶּלֶךְ.

3. Ante verba Infinitiva, si sint monosyllaba, aut *Milel*, ל præfigitur per Camèts. Sic etiam aliquando ante nomina monosyllaba, et *Milel*.

§: V.

§. V.

De Pronomine Primitivo.

Pronomina Primitiva sunt *perfecta*; quia declinantur cum genere, et numero habentque suo modo Casus per *Præfixa* exprimendos, ut in Tabula sequente.

	Nom.	*Gen.*	*Dat.*	*Accus.*	*Abl.*
Ego Com.	אֲנִי	שֶׁלִּי	לִי	אוֹתִי	מִמֶּנִּי
Tu masc.	אַתָּה	Formatur a Dativo, mere præfigendo ש more solito	לְךָ	אוֹתְךָ	מִמְּךָ
Tu fœm.	אַתְּ		לָךְ	אוֹתָךְ	מִמֵּךְ
Ille	הוּא		לוֹ	אוֹתוֹ	מִמֶּנּוּ
Illa	הִיא		לָהּ	אוֹתָהּ	מִמֶּנָּה
Nos Com.	אֲנַחְנוּ		לָנוּ	אוֹתָנוּ	מִמֶּנּוּ
Vos masc.	אַתֶּם		לָכֶם	אֶתְכֶם	מִמְּכֶם
Vos fœm.	אַתֶּן		לָכֶן	אֶתְכֶן	מִמְּכֶן
Illi	הֵם		לָהֶם	אוֹתָם	מֵהֶם
Illæ	הֵן		לָהֶן	אוֹתָן	מֵהֶן

Anno-

Annotationes.

1. Frequenter dicitur אָנֹכִי pro אֲנִי 2. Aliquando per aphæresin, נַחְנוּ pro אֲנַחְנוּ. 3. Poeticè לָמוֹ pro לָהֶם. 4. Cum ה paragogico, אַתֵּנָה הֵנָּה הֵמָּה pro אַתֵּן הֵן הֵם. 5. Abjecto altero מ, מִנִּי pro מִמֶּנִּי &c.

Huc reducuntur alia Pronomina.

1. *Demonstrativum.* Sing. masc. זֶה *hic, iste*. Sing. fœm. זֹאת, זֹה, זוֹ, Sing. com. זוּ. Plur. com. אֵל אֵלֶּה *hi & hæ*.

2. *Relativum* אֲשֶׁר omnis gen. & num. ut Præfixum שֶׁ.

3. *Interrogativum*, de persona. מִי *Quis? Quæ?*

Et de alia re quavis, מָה, מָה, מֶה *Quid?*

§. VI.

De Pronomine possessivo, seu *Suffixis*.

Pronomina possessiva, sunt particulæ desumptæ ex Primitivis: Et, quia nomini-

minibus suffigi solent, dicuntur *Suffixa*. Non variantur ob diversum genus nominis, cui suffiguntur, sed ob diversum genus personæ possidentis, ut patet ex Tabula sequente.

	Nomen Sing.				*Nomen plurale.*		
	Person.	Suffix.	שִׁיר		Person.	Suffix.	שִׁירִים
Suffixa singularia.	1. C.	ִי	שִׁירִי	Suffixa singularia.	1. C.	ַי	שִׁירַי
	2. M.	ְךָ	שִׁירְךָ		2. M.	ֶיךָ	שִׁירֶיךָ
	2. F.	ֵךְ	שִׁירֵךְ		2. F.	ַיִךְ	שִׁירַיִךְ
	3. M.	וֹ	שִׁירוֹ		3. M.	ָיו	שִׁירָיו
	3. F.	ָהּ	שִׁירָהּ		3. F.	ֶיהָ	שִׁירֶיהָ
Suffixa pluralia.	1. C.	ֵנוּ	שִׁירֵנוּ	Suffixa pluralia.	1. C.	ֵינוּ	שִׁירֵינוּ
	2. M.	ְכֶמ	שִׁירְכֶם		2. M.	ֵיכֶם	שִׁירֵיכֶם
	2. F.	ְכֶן	שִׁירְכֶן		2. F.	ֵיכֶן	שִׁירֵיכֶן
	3. M.	ָם	שִׁירָם		3. M.	ֵיהֶם	שִׁירֵיהֶם
	3. F.	ָן	שִׁירָן		3. F.	ֵיהֶן	שִׁירֵיהֶן

Anno-

Annotationes.

1. Nomina singularia terminata in (ֶה) hanc terminationem abjiciunt, antequam adjungatur suffixum: ut שָׂדֶה *ager*, שָׂדִי *ager meus*.

Terminata autem in (ָה) mutant ה in ת ut מַלְכָּה *Regina*, מַלְכָּתִי *Regina mea*. פֶּחָה *Dux*, פֶּחָתְךָ *Dux tuus*.

2. Nomina Pluralia terminata in וֹת (מַלְכּוֹת *Reginæ*, אָבוֹת *Patres*) sumi possunt tamquam masculina singularia, ut inde fiant pluralia (אֲבוּתִים מַלְכוּתִים): si enim his pluralibus fictis jungantur *suffixa* more solito, omnia recte se habebunt: ut מַלְכוּתֶיךָ מַלְכוּתַי *Reginæ meæ, tuæ* &c. אֲבוֹתַי, אֲבוֹתֶיךָ *Patres mei, tui* &c. Sed hujusmodi nomina recipiunt etiam suffixa ָם, et ָן, ut מַלְכוּתָם *Reginæ eorum*, אֲבוֹתָן *Patres earum*.

APPEN-

APPENDIX

De Formatione nominum.

Nomina formantur a verbis, diversimode.

1. Per meram mutationem punctorum, ut מֶלֶךְ *rex*, a verbo מָלַךְ *regnavit*.

2. Per repetitionem alicujus literæ radicalis, ut קָדְקֹד *vertex*, a verbo קָדַד *inclinavit verticem*.

3. Per literas הֶאֱמַנְתִּי superadditas. Ex his autem literis, מ et א præponi solent, ה postponi, reliquæ præ, vel post.

Variæ etiam sunt nominum classes, per analogiam ad varias conjugationes verborum. Nomina autem derivata a verbis Imperfectis sequuntur, ut plurimum, illorum anomalias, seu irregularitates, de quibus postea.

CAPUT III.

De Mutatione Punctorum.

In cap. præcedenti, ut facilior esset doctrina illa generalis; eligendo exempla, in quibus non requirebatur punctorum mutatio, studiose vitavimus hanc difficultatem, quæ, ut plerisque videtur, est hujus linguæ præcipua. Nunc autem, ut eam enodemus, sit

§. I.

De mutatione ob Accentum.

Ob Accentum distinctivum, præcipue si sit unus ex majoribus, varia fit mutatio; punctis, propter pausam, productis.

1. Generaliter, Pathach præcedens mutatur in Camèts. Ut אֱלֹהָ֑י *Deus meus*, pro אֱלֹהַי. אָמָ֑ר *dixit*, pro אָמַר.

2. In

2. In nominibus. Shevà mutatur in (ֵ) retracto accentu. Ut פֵּרִי *fructus* pro פְּרִי. Quod frequenter fit ante *suffixum* ךָ ut יָדֶךָ *manus tua*, pro יָדְךָ. Sic (ֳ) aliquando mutatur in Chòlem, ut חֹלִי *morbus* pro חֳלִי.

Item (ָ) præcedens sæpe mutatur in (ֶ) ut שֶׁמֶשׁ *sol*, pro שָׁמֶשׁ: sic aliquando in verbis, ut לָשֶׁבֶת *sedere*, pro לְשֶׁבֶת.

Unum est nomen אָרֶץ *terra*, quod, quando ei præfigitur ה, semper mutat prius (ֶ) in Camèts, licet non adsit accentus distinctivus. E contra מֶלֶךְ *rex*, et צֶדֶק *justitia*, numquam mutantur ob accentum.

3. In verbis. Shevà mutatur in punctum longum, ex quo ortum habuit, retracto accentu. Ut יִמְסֹרוּ *tradent*, pro יִמְסְרוּ a fut. sing. יִמְסֹר. Illud autem Shevà

mutandum, si ortum habuit ex brevi, mutatur in longum simile, ut מָסְרוּ *tra-diderunt*, pro מִסְרוּ a sing. מָסַר.

Maccàph e contra mutare solet puncta longa in similia brevia. i. e. (ֵ) in (ֶ), (ֻ) in (ָ), (ו) in Camèts-catuph. ut מַה־ *quid*, pro מָה. אֶת־כָּל־ *totum*, pro אֵת כּוֹל.

§. II.

De Mutatione ab alias causas.

Præter Accentum, quatuor sunt causæ, ob quas sæpe mutantur puncta in nominibus, idest, *Suffixum*, *Regimen*, *Numerus* (dualis, aut pluralis) *Genus foem.* quando in adjectivis genus foemininum formatur ex masculino. Et (generatim loquendo de mutatione ob istas causas). quatuor tantum sunt puncta mutabilia

i. e.

i. e. (ָ) (ֵ) (ֶ) (וֹ). Nec nisi in ultima, vel penultima syllaba. Mutantur autem quatuor dicta puncta, ob quatuor dictas causas, juxta regulas sequentes

Pro (ָ) (ֵ) (ֶ) in penult.

Regula. *Camèts, Tserè, Segòl, quando sunt in penultima syllaba debent mutari in Shevà, ob quamlibet ex dictis quatuor causis.*

Fit tamen exceptio : quia regimen singulare retinet Segòl, et Tserè similiter quando constituit quinque puncta, ut in nomine עֵגֶל *vitulus*.

Pro eisdem in ultima syllaba.

1. Regula. *Camets ultimum mutatur in singulari in* (ַ) *ob regimen*, & *cum affix.* כֶם, כֶן. *In pl. vero mutatur in* (ְ) *ob regimen*, & *cum affixis* כֶם כֶן, et הֶם, הֶן.

2. *Tse-*

2. Tsere ultimum, si praecedat (ֵ), mutatur ut Camèts: Si praecedat aliud punctum in regim. sing. manet immotum; alias semper mutatur in (ְ).

3. Segol ultimum (extra regim. sing. ubi manet) fere mutatur in (ְ) praeterquam in plurali tam statu absoluti, quam in affixis aliis a הֶם , הֶן , כֶם , כֶן , *in quibus mutatur in (ֵ).*

Pro (וֹ)

Regula. *Cholem non mutatur, nisi sit in penultima syllaba, & veniat ante Segol, aut Pathach. Tunc autem mutatur in (o) brevissimum, seu (ֳ).*

Excipitur tamen Regimen singulare, ubi proinde nulla fit mutatio.

Nota 1. *Pathach vicarium* τš (ֲ) habetur pro (ַ) et easdem leges sequitur. Est

au

autem Pathach vicarium τῷ segòl, quando venit sub, vel ante gutturalem in dictione *Milel*: ut בֶּעֶל *dominus*, pro בַּעַל, פֶּסַח *Pascha*, pro פֶּסַח.

Nota 2. Sæpe contingit, ut mutatio facta juxta regulas præcedentes (licet primo, & per se debita) corrigenda sit, juxta regulas assignandas in §. sequenti.

§. III.

Regulae generales pro Shevà.

1. Regula. *Shevà simplex, licet quiescens, raro, mobile autem nunquam ponitur sub gutturali; sed, loco ejus, poni debet Shevà compositum*. Hoc autem Shevà compositum, plerumque est (ֲ), aut aliud affine puncto præcedenti.

Hinc obiter evincitur, dari (o) brevissimum, seu punctum compositum quod

vocavimus *Catèph-Camèts*. Nam sicut cetera puncta composita, sic (ֳ) ponitur pro Shevà sub gutturalibus, præsertim post (o) breve. Sic dicitur אָהֳלוֹ oholò *tabernaculum ejus*, pro אָהְלוֹ ohlò, ab אֹהֶל. Et similiter fit per totam conjugationem *Hophàl*, quando prima radicis est gutturalis.

2. Regula. *Punctum compositum, ante aliud Shevà, amittit suum*. Ut, (ex מַעֲשֶׂה *opus*) מַעַשְׂךָ *opus tuum*: pro מַעֲשְׂךָ. In pausa autem esset מַעֲשֶׂךָ.

3. Regula. *Shevà simplex non legitur ante aliud Shevà, sive simplex, sive compositum*. Sed primo Shevà simplex ante aliud Shevà simplex, mutatur *Communiter* in Chirik-parvum: *Frequenter* in Pathach præsertim sub, vel ante gutturalem: *Aliquando* in Segòl, præsertim

si

si Shevà mutandum originem ducat ex Tserè. Secundo Shevà simplex ante Shevà compositum mutatur in punctum affine ipsi composito. Ut וַאֲנִי *et ego*, בֶּאֱמֶת *in veritate*, בָּעֳנִי *in afflictione*.

Hinc oritur *specialis contractio*, ut dicatur בַּאדוֹנָי *in domino*, pro בַּאֲדוֹנָי, et בֵּאלֹהִים *in deo*, pro בֶּאֱלֹהִים. Sic frequens est לֵאמֹר *dicere*, pro לֶאֱמֹר.

Mutatio ergo punctorum facta juxta regulas datas in §. præcedenti, debet ita corrigi juxta has ultimas tres regulas generales, ut neque Shevà simplex legatur sub gutturali, neque legatur Shevà simplex, sive compositum, ante aliud Shevà. Et sic mutatio redditur completa.

§. IV.

§. IV.

Exempla mutationis completae.

Patet ex regulis de mutatione punctorum, quod eadem mutatio, quæ fit pro regimine, seu forma constructa, inserviat etiam *suffixis* כֶם, כֶן & הֶם, הֶן; cum interim reliqua *suffixa* sequantur potius formam absolutam. Hinc, quatuor illa *suffixa* vocabo *Constructa*, reliqua vocabo *Absoluta*: Et ut res magis adhuc pateat, adjungam exempla, juxta varias nominum classes.

Sing. דָּבָר *verbum* cum suffix. *Absolutis* דְּבָרְךָ etc.

Reg. דְּבַר Et sic suffix. *Constructa* ut דְּבַרְכֶם.

Plur. דְּבָרִים. Et sic suffix. *Absoluta* ut דְּבָרַי.

Reg. דִּבְרֵי. Et sic suffix. *Constructa* ut דִּבְרֵיכֶם.

Sing.

Sing. שָׁכֵן *vicinus* cum *absolutis* ut שְׁכֵנִי etc.

Reg. שְׁכַן Et sic cum *constructis* ut שְׁכַנְכֶם.

Plur. שְׁכֵנִים Et sic cum *absolutis* ut שְׁכֵנַי.

Reg. שִׁכְנֵי Et sic cum *constructis* ut שִׁכְנֵיכֶם.

בֶּגֶד	*vestis*	Nil mutant ob Regimen sing. sed cum omnib. suffixis sic.	בִּגְדִי
מֶלֶךְ	*rex*		מַלְכִּי
עֵגֶל	*vitulus*		עֶגְלִי
קוֹדֶשׁ	*sanctitas*		קָדְשִׁי

In plurali.	בְּגָדִים	Et sic cum suffixis absolutis ut	בְּגָדַי
	מְלָכִים		מְלָכַי
	עֲגָלִים		עֲגָלַי
	קֳדָשִׁים		קֳדָשַׁי

Reg. plur.	בִּגְדֵי	Et sic cum suffixis constructis, ut	בִּגְדֵיכֶם
	מַלְכֵי		מַלְכֵיכֶם
	עֶגְלֵי		עֶגְלֵיכֶם
	קָדְשֵׁי		קָדְשֵׁיכֶם

צְדָקָה

צְדָקָה *justitia*. Suff. absoluta ut צִדְקָתִי.
Reg. צִדְקַת Suff. constructa ut צִדְקַתְכֶם.
Pl. צְדָקוֹת, quasi a sing. צְדָק, quia (ut dictum est c. 2. §. 2.) ה tollitur priusquam addatur וֹת.

Reg. צִדְקוֹת. Plurale fictum (de quo, cap. 2.) צִדְקוֹתִים, unde omnia suffixa ut צִדְקוֹתַי, צִדְקוֹתֶיךָ etc.

Eamdem formam sequitur שִׁפְחָה *ancilla* cum aliis multis similiter contractis. Nam (quasi esset in singulari שְׁפָחָה) fit in plurali absoluto שְׁפָחוֹת.

Appendices.

De Punctorum mutatione anomala.

Inter legendum, multæ occurrunt punctorum mutationes anomalæ: quarum præcipuas in his appendicibus breviter explicabo.

Appen-

APPENDIX I.

De Accentu distinctivo.

Accentus distinctivi, præcipue majores *Soph-pasùk* et *Athnàk*, faciunt

לָךְ	pro	לְךָ	עָתָּה	pro	עַתָּה
אוֹתָךְ		אוֹתְךָ	אָתָּה		אַתָּה
מִמֵּךְ		מִמְּךָ	אָנֹכִי		אָנֹכִי
בָּךְ		בְּךָ	אָנִי ׃		אֲנִי

In illis transponuntur puncta, et syllabarum numerus contrahitur: in istis producuntur puncta, et accentus retrahitur.

APPENDIX II.

De nominibus ortis ex defectivis ע.

Hæc nomina nil solent mutare ob regimen sing. sed aucta a fine per suffixum, numerum pluralem, aut terminationem foemininam; habent daghèsh ad signifi candum

candum defectum, et punctum longum præcedens mutatur in breve, idest, (ָ in ַ) (ֵ in ִ) (וֹ in ֻ)

Sic שַׂק *saccus*. suffix. שַׂקִּי. תָּם *perfectus*, *integer* pl. תַּמִּים foem. תַּמָּה.

לֵב *cor*, לִבִּי *cor meum*. חֵן *gratia*, חִנּוֹ *gratia ejus*. עֹז *robur*, עֻזִּי *robur meum*. תֹּם *perfectio*, תֻּמִּי etc.

In his autem nominibus (ָ) repertum sub augmento antecedente, manet. Ut מָגֵן *clypeus* a גָּנַן *protexit*, Pl. מָגִנִּים. Suffix. מָגִנִּי etc. Excipitur מָחוֹל *chorus*.

Hæc	פַּת	*buccella*	Aucta a fine, mutant (ַ) in (ִ) sequente daghèsh sic Pl. פִּתִּים *buccellæ* etc.
	מַס	*tributum*	
	צַד	*latus*	
	חַת	*terror*	
	בַּז	*præda*	
	סַף	*limen*	
	גַּת	*torcular*	

Ad

Ad defectiva reducuntur

בַּת *filia*, pro בֶּנֶת suffix. בִּתִּי etc.
Pl. בָּנוֹת Et cetera inde regulariter.
אֱמֶת *veritas*, pro אֱמֶנֶת suff. אֲמִתִּי etc.
אַף *facies, nasus, ira* pro אֶנֶף suff. אַפִּי

Appendix III.

De nominibus ortis ex Quiescentibus y.

1. Hæc	מָוֶת *mors* תָּוֶךְ *medium* אָוֶן *iniquitas*	}	Contrahuntur per (ו) ut מוֹתִי *mors mea* &c.
2. Hæc	שׁוֹר *bos* שׁוֹק *platea* דּוּר *canistrum*	}	in plur. dilatantur per ו mobile ut שְׁוָרִים *boves*.
3. Hæc et similia	זַיִת *oliva* עַיִן *oculus*	}	Contrahunt (ַ) & (ִ) in unum (ֵ) ut זֵיתִים *olivæ* עֵינִי *oculus meus*.

Sed

Sed excipe			
חַיִל	*robur, exercitus*	in pl. habent	חֲיָלִים
עַיִר	*pullus asini*		עֲיָרִים
תַּיִשׁ	*hircus*		תְּיָשִׁים
בַּיִת	*domus*		בָּתִּים

Et שַׁיִת *vepres*, habet cum suffixo (˙) שִׁיתוֹ

Hæc +				
עִיר	*civitas*	habent in plur.	עָרִים	per ־ immutabile
רֹאשׁ	*caput*		רָאשִׁים	
יוֹם	*dies*		יָמִים	per ־ mutabile

Appendix IV.

De nominibus ortis ex quiescentibus Lamedh-He.

1. Disyllaba quædam terminata in ה ָ, & וּת non mutant (ָ) in penultima

אָלָה *juramentum*	cum suffix.	אָלָתִי
בָּרוּת *esca*, &c.		בָּרוּתִי

Huc reducuntur רָמָה et רָמוּת *excelsum*. Item רָעָה *malum*, צָרָה *angustia*. Et alia quædam similia.

2. No-

2. Nomina finita in הֶ ut מִקְנֶה *possessio* (a קָנָה *possedit*) ob reg. sing. mutant (ֶ) in (ֵ) ut מִקְנֵה צֹאן *possessio pecoris*. Aucta a fine amittunt ה, unde fit in plur. מִקְנִים. Denique recipiunt suffixum verbale הוּ, ut מִקְנֵהוּ *possessio ejus*.

3. Quædam monosyllaba variantur, ut sequitur.

אָב *pater*. Suffixa absoluta. אָבִי אָבִיךָ, אָבִיךְ vel אָבִיהוּ, אָבִיהָ. אָבִינוּ.

Reg. singul. אֲבִי. Suffixa constructa אֲבִיכֶם &c.

Plur. אָבוֹת Reg. אֲבוֹת. Suff. regulariter אָח *frater*, ut אָב. sed in plur. אַחִים. Reg. אֲחֵי. חָם *socer*, ut אָב. sed in Bibl. tantum חָמִיךְ, חָמִיהָ.

דָּם *sanguis*. Omnia regulariter, præter דִּמְכֶם. יָד *manus* nil irregularit. præ-

 ter

ter יְדֵיכֶם , יְדֵיהֶן . פֶּה *os* reg. Sing. פִּי . Suffixa. פִּי פִּיךָ etc. ut in אָב .

Plur. פִּים פִּיּוֹת פִּיּוֹת פִּיפִיּוֹת .

שֶׂה *agnus*. Reg. שֵׂה . Suffix. שֵׂיו et שֵׂיֵהוּ

בֵּן *filius* Reg. בֶּן vel בִּן . Pl. בָּנִים) cetera
שֵׁם *nomen*. Reg. שֵׁם . Pl. שֵׁמוֹת) regularia

APPENDIX V.

De Camèts.

1	שָׁלִישִׁים *tribuni* שָׁבֻעִים *septimanæ*	retinent (ָ) ut distinguantur a שְׁלִישִׁים *tertiani*, שְׁבֻעִים *jurati*
2	אִכָּרִים *agricolæ* חַטָּאִים *peccatores* חָרָשִׁים *fabri*	Et alia quædam similia ubique retinent (ָ)

Nota. חָרָשִׁים est ejusdem formæ cum חַטָּאִים . Primum enim (ָ) ponitur pro (ַ) ad compensandum daghèsh exclusum ex Resh.

קָטָן

3	קָטָן *parvus* גָּמָל *camelus* אוֹפָן *rota* מִשְׂגָּב *refugium* שָׁפָן *cuniculus*	Et alia quædam similia euphoniæ gratia, mutant ultimum (ָ) in (ַ) sequente daghèsh, ut קְטַנִּים &c.

APPENDIX VI.

De Tserè.

Hæc et quædam similia retinent (ֵ)	אֲפֵלָה *caligo* בְּרֵכָה *piscina* גְּזֵלָה *rapina* שְׁאֵלָה *petitio*	אֲבֵלִים *lugentes* שְׂמֵחִים *lætantes* חֲפֵצִים *volentes* שְׁכֵחִים *obliviscentes*

Item בְּאֵר *puteus* et similia frequentius retinent (ֵ)

Hæc autem constanter	רֵאשִׁית *principium* אֵיבָה *inimicitia* הֵיכָל *templum*	Et omnia ubi (ֵ) sic venit ante quiescentem.

Nota. חֵרֵשׁ *surdus*, est ejusdem formæ cum אִלֵּם *mutus*. Primum enim (ֵ)

ponitur pro (˙) ob daghèsh exclusum ex Resh. Et ideo manet in plurali חֲרָשִׁים.

Appendix VII.

De Segòl.

Segòl in dualibus ubique mutatur in shevà. Ut אֹזֶן *auris*. dual. אָזְנַיִם suffixa omnia ut אָזְנֵי &c.

Nota. גֶּחֶל (ùnde plur. גֶּחָלִים *prunæ*) sicut et פֶּחָם *carbo*, est ejusdem formæ cum גַּנָּב *fur*. Illud enim (ֶ) ponitur pro (˙) ante ח (ut dictum est pag. 25.) et ideo (ֶ) illud manet, quamdiu manet ח cametsatum. At quando mutatum fuerit (ָ) sub ח, tunc etiam (˙) (excluso ֶ) sedem sibi debitam occupat. Unde dicitur in regimine גַּחֲלֵי אֵשׁ *prunæ ignis*.

Appen-

Appendix VIII.

De Cholem.

1	בֹּקֶר *mane* פֹּעַל *actio* קֹמֶץ *pugillus* רֹמַח *spiculum* רֹתֶם *juniperus*	In plurali absoluto mutant Cholem in Shevà. Ut בְּקָרִים &c.
2	אֹהֶל *tabernaculum* כּוֹבַע *galea* פֹּעַל *actio*	In pl. absoluto et cum suffixis aliquando retinent Cholem.

Cetera hujus formæ nomina, juxta regulam generalem, mutant Cholem in (ּ) quod (sicut cetera puncta composita) ante aliud Shevà, amittit suum: et sic transit in (o) breve. Aliquando ta-

tamen transit in (ׄ) ut גָּדְלוֹ magnitudo ejus a גֹּדֶל.

Cholem ultimæ syllabæ sæpe, euphoniæ gratia, mutatur in (ׄ) sequente daghèsh. Ut אָדוֹם *rufus*, plurale אֲדֻמִּים: sic

חַרְטֹם	*magus*	נָקוֹד	*punctatum*
קַרְדֹּם	*securis*	עָקוֹד	*variegatum*
עָרוֹם / עֵירֹם	*nudus*	עָקוֹב	*fraudulentum*
		עָמוֹק	*profundum*

Præter omnem regulam ab אֱנוֹשׁ *homo* fit in plur. אֲנָשִׁים.

CA-

CAPUT IV.

De Verbo Perfecto.

Verba apud Hebræos habent duo tempora, *Præteritum* et *Futurum*: pro *Præsenti* utuntur participio, quod ideo vocatur *Benoni*, seu intermedium; quia medium est inter præteritum, et futurum. Dicunt v. g. *ego tradens*, *tu tradens* &c. pro *trado*, *tradis* &c.

Sunt 4. Conjugationes.

1. *Kal* seu *Paal*: cujus passiva est *Niphal*.

2. *Piel*: cujus passiva *Pual*.

3. *Hiphil*: cujus passiva *Hophal*.

4. *Hithpael*; quæ, quia est reciproca, non habet passivam. Hæc autem conjugationum nomina ortum ducunt ex antiquo paradigmate פָּעַל.

Idem verbum inflectitur per omnes illas conjugationes : sed sic acquirit diversas significationes ; v. g. מָסַר

In 1. conjug. nude significat actionem, idest, *tradidit*, vel passionem נִמְסַר *traditus est*.

In 2. additur emphasis : מִסֵּר *diligenter tradidit*, מֻסַּר *diligenter traditus est*.

In 3. significat actionem, mediante alia actione, vel passione : הִמְסִיר *fecit tradere*, הָמְסַר *factus est tradere*.

In 4. significat actionem reciprocam ; הִתְמַסֵּר *tradidit se ipsum*.

Sic plerumque ob varias conjugationes, variatur verborum significatio : quando aliter continget, Lexicon indicab't. Hoc specialiter notari potest, quod Verba, quæ in *Kal* sunt neutra, in *Piel* fiant activa. Quid autem quæque

Conju-

conjugatio contineat, sequens tabula exhibebit, simul cum paradigmate, ad cujus normam conjugari debent omnia verba perfecta. Si *Kal* accurate discatur, ut debet, nulla fere restabit difficultas in *Niphal*, ceterisque conjugationibus addiscendis. Ipsa conjugationum nomina *Niphal*, *Piel* &c. primam vocem suggerent: et reliquæ, quasi sponte venient ad imitationem ipsius *Kal*, præsertim si prius legeris annotationes subjungendas.

HITH-

HITHPAEL.	HOPHAL.	HIPHIL.	PVAL.
התמסר	המסר	המסיר	מסר
התמסרה	המסרה	המסירה	מסרה
התמסרת	המסרת	המסרת	מסרת
התמסרת	המסרת	המסרת	מסרת
התמסרתי	המסרתי	המסרתי	מסרתי
התמסרו	המסרו	המסירו	מסרו
התמסרתם	המסרתם	המסרתם	מסרתם
התמסרתן	המסרתן	המסרתן	מסרתן
התמסרנו	המסרנו	המסרנו	מסרנו
אתמסר	אמסר	אמסיר	אמסר
תתמסר	תמסר	תמסיר	תמסר
תתמסרי	תמסרי	תמסירי	תמסרי
יתמסר	ימסר	ימסיר	ימסר
תתמסר	תמסר	תמסיר	תמסר
נתמסר	נמסר	נמסיר	נמסר
תתמסרו	תמסרו	תמסירו	תמסרו
יתמסרו	ימכרו	ימסירו	ימסרו
תתמסרנה	תמסרנה	תמסרנה	תמסרנה

PIEL.	NIPHAL.	KAL.	PERSONA		
מִסֵּר	נִמְסַר	מָסַר	3. m.	Singularis.	PRÆTERITUM
מִסְּרָה	נִמְסְרָה	מָסְרָה	3. f.		
מִסַּרְתָּ	נִמְסַרְתָּ	מָסַרְתָּ	2. m.		
מִסַּרְתְּ	נִמְסַרְתְּ	מָסַרְתְּ	2. f.		
מִסַּרְתִּי	נִמְסַרְתִּי	מָסַרְתִּי	1. c.		
מִסְּרוּ	נִמְסְרוּ	מָסְרוּ	3. c.	Pluralis.	
מִסַּרְתֶּם	נִמְסַרְתֶּם	מְסַרְתֶּם	2. m.		
מִסַּרְתֶּן	נִמְסַרְתֶּן	מְסַרְתֶּן	2. f.		
מִסַּרְנוּ	נִמְסַרְנוּ	מָסַרְנוּ	1. c.		
אֲמַסֵּר	אִמָּסֵר	אֶמְסוֹר	1. c.	Singularis.	FUTURUM.
תְּמַסֵּר	תִּמָּסֵר	תִּמְסוֹר	2. m.		
תְּמַסְּרִי	תִּמָּסְרִי	תִּמְסְרִי	2. f.		
יְמַסֵּר	יִמָּסֵר	יִמְסוֹר	3. m.		
תְּמַסֵּר	תִּמָּסֵר	תִּמְסוֹר	3. f.		
נְמַסֵּר	נִמָּסֵר	נִמְסוֹר	1. c.	Pluralis.	
תְּמַסְּרוּ	תִּמָּסְרוּ	תִּמְסְרוּ	2. m.		
יְמַסְּרוּ	יִמָּסְרוּ	יִמְסְרוּ	3. m.		
תְּמַסֵּרְנָה	תִּמָּסַרְנָה	תִּמְסוֹרְנָה	2./3. f.		

HITHPAEL.	HOPHAL.	HIPHIL.	PUAL.
הִתְמַסֵּר הִתְמַסְּרִי הִתְמַסְּרוּ הִתְמַסֵּרְנָה	*Caret impe- rativo.*	הַמְסֵר הַמְסִירִי הַמְסִירוּ הַמְסֵרְנָה	*Caret impe- rativo*
הִתְמַסֵּר	הָמְסַר	הַמְסִיר הַמְסֵר	מֻסַּר
מִתְמַסֵּר	מָמְסָר	מַמְסִיר	מְמֻסָּר

PIEL.	NIPHAL.	KAL.	PERSONA		
מַסֵּר	הִמָּסֵר	מְסוֹר	2. m.	Singul.	IMPERAT.
מַסְּרִי	הִמָּסְרִי	מִסְרִי	2. f.	Singul.	IMPERAT.
מַסְּרוּ	הִמָּסְרוּ	מִסְרוּ	2. m.	Plur.	IMPERAT.
מַסֵּרְנָה	הִמָּסֵרְנָה	מְסוֹרְנָה	2. f.	Plur.	IMPERAT.
מַסֵּר	הִמָּסֵר	מְסוֹר מָסוֹר	Infinit.	Partici-pium, Præteri-tum, Paul.	
מְמַסֵּר	נִמְסָר	מוֹסֵר	Benoni.	מָסוּר	

Annotationes generales.

1. Incipitur conjugatio a tertia persona præteriti: quia illa (in *Kal.*) est simplex radix. Et inde formantur reliquæ fere omnes personæ præteriti, addendo ultimas syllabas prononiinum.

2. Infinitivus dicitur מָקוֹר i. e. *fons*: quia inde formantur reliqua fere omnia. Gerundia ab infinitivo formantur per literas בכלם præfixas. Sed in *Kal*, et *Hiphil* (præter formam communem primo loco expressam in Tabula) est alia infinitivi forma æquivalens gerundio in *do*. Hæc autem nude usurpatur (seu sine litera præfixa) et plerumque in duplicatione verbi, ut מָסוֹר תִּמְסוֹר *tradendo trades*.

Futura ab infinitivo formantur, præfigendo literas אִיתָן, per se loquendo,

sheva-

shevatas: pulcre alludunt ad pronomina latina: א *ego*, ת *tu*, י *ille*, נ *nos*. Unde illas hoc ordine numeratas, vocabo *Etinales*.

Participia etiam (exceptis participiis primæ conjugationis) ab infinitivo præcipue formantur, præfigendo מ, quod etiam, per se loquendo, est shevatum. Sed regula est generalis,

Literae Etinales, et Mem participii, excludunt ־ characteristicum sequens, et punctum ejus assumunt.

3. Participia declinantur ut nomina: sed habent in foeminino singulari duplicem formam. Sic exempli gratia,

In

In Kal.		*In Niphal.*	
Sing. masc.	מוּסָר	Sing. masc.	נִמְסָר
Foem.	מוּסָרָה	Foem.	נִמְסָרָה
	מוּסֶרֶת		נִמְסֶרֶת
Plur. masc.	מוּסָרִים	Plur. masc.	נִמְסָרִים
Foem.	מוּסָרוֹת	Foem.	נִמְסָרוֹת

Annotationes speciales.

Pro Kal.

1. Kal habet pro nota characteristica, quod nullum habeat *daghèsh forte*; nec augmentum antecedens, præter literas *Etinales*: et ab hujusmodi oneris carentia vocatur *Kal* i. e. *levis*.

2. Præter terminationem communem, praeteritum *Kal* aliquando terminatur in (ֵ) ut זָקֵן *senuit*. Sed inflectitur ad paradigma commune sic: זָקַנְתָּ זָקְנָה זָקֵן &c. Tunc autem Benonì non differt

differt a præterito: dicitur enim זָקֵן *senuit*, et זָקֵן *senescens*.

Aliquando etiam, sed rarius, terminatur in Cholem, ut יָכֹל *potuit*. Hoc autem Cholem, prorsus ut Pathach, aut manet, aut mutatur. Sic enim inflectitur: יָכֹל, יָכְלָה, יָכֹלְתָּ &c. Ob translationem tamen accentus, Cholem transit in Camèts-catùph, ut וְיָכָלְתָּ *et poteris*. Unde et in secunda persona plur. debet similiter dici, יְכָלְתֶּם, יְכָלְתֶּן.

3. In multis verbis neutris, et illis quae habent gutturalem pro secunda, vel tertia radicis futurum, et imperativus *Kal*, non terminantur juxta paradigma commune in (ֹ) sed in (ַ) ut יִשְׁכַּב *cubabit*, גְּאַל *redime*, שְׁמַע *audi*. Sic infinitivus aliquando, ut לִשְׁכַּב *cubare*.

4. Literæ *Etinales* sæpe retinent pun-

ctum breve, eis debitum propter affinitatem cum puncto composito, quod literæ sequenti debetur; licet illud punctum compositum non exprimatur. Sic contracte dicitur יַחְסוֹר pro יַחֲסוֹר *deficiet*, יֶחְפַּר pro יֶחֱפַּר *erubescet*.

Annotationes speciales.

Pro reliquis conjugationibus.

1. *Niphal*, pro nota characteristica habet נ in fronte. Quia autem illud נ non exprimitur, nisi in præterito, et participio, compensatur in futuro ejus defectus per daghèsh in prima radicis: utque illud daghèsh sentiatur, infinitivo, et imperativo præfigitur ה. *Etinales* hoc faciunt in futuro.

2. *Piel*, pro nota sua, habet daghèsh in media radicis. Sic etiam *Pual*,

sed

sed præcedente Kibbùts. Nullum autem habent augmentum antecedens, præter *Etinales*, et מ participii.

3. *Hiphil* pro nota sua habet ה præfixum per (·) aut (·) et quando, *ab Etinalibus*, aut מ participii, excluditur illud ה, punctum ejus (·) manet sub litera excludente: mediat etiam (י) inter secundam, et tertiam radicis: per quæ, satis distinguitur conjugatio. Sed

Nota. Sæpe in futuro Hiphil, mutatur illud (·) in (¨) præsertim quando adest (ו) conversivum.

4. *Hophal* pro nota sua habet ה præfixum per Camèts-catùph. Quod etiam, excluso ה per *Etinales*, aut מ participii, manet sub litera excludente. Sed

Nota. Illud Camèts-catùph aliquan-

do, præsertim in participio, mutatur in Kibbùts.

5. *Hithpael* pro nota sua præter daghèsh forte in media radicis, habet præfixam particulam הִתְ, aut aliam similem, quando ה excluditur *ab Etinalibus*, aut מ participii. Sed

Nota. Quando prima radicis est una ex literis זסצש, ad vitandum stridorem, ת characteristicum illi postponitur, ut הִשְׁתַּמֵּר *custodivit se*, pro הִתְשַׁמֵּר. Idemque ת post ז in ד, post צ in ט mutatur, ut הִצְטַדֵּק *justificavit se*, pro הִתְצַדֵּק. Hæc autem raro.

APPENDIX
Pro gutturalibus.

Quando literas juxta paradigma shevandas contingit esse gutturales; obser-

servandæ sunt Regulæ generales de Shevà. Vide illas supra cap. 3. pag. 39. Juvabit autem specialius notasse sequentia.

1. Si prima radicis sit gutturalis; in præteritis *Hiphil*, et *Niphal*, ac participio *Niphal*, habet plerumque (ֱ) et augmentum antecedens habet (ֶ) ut הֶעֱבִיר *transire fecit*.

2. Idem fit interdum in futuro *Kal* si prima radicis sit א, aut ח, ut יֶאֱפוֹד *amiciet*, יֶחֱפַּר *erubescet*.

3. Fit etiam in imperativo, et infinitivo *Kal*, si prima radicis sit א, ut אֱמֹר *dic*, לֶאֱסֹף *congregare*.

CAPUT V.

De Verbo Imperfecto.

Verba Imperfecta sunt vel *Defectiva*, vel *Quiescentia*. Defectiva sunt, in quibus litera aliqua radicalis inter conjugandum deficit, facta compensatione per daghèsh. Quiescentia sunt, in quibus litera aliqua radicalis quiescit, aut abjicitur, compensatione facta non per daghèsh, sed per punctum vocale longum.

Reduci possunt ad 6. classes.

1. Defectiva *Pe-Nun* ut נָגַשׁ *accessit*.
2. Quiescentia *Pe-Jodh* ut יָשַׁב *sedit*.
3. Def. *duplicantia* ע ut סָבַב *circuivit*.
4. Quiesc. *Ajin-Vau* ut קוּם *surgere*.
5. Quiesc. *Lamedh-Aleph* ut בָּרָא *creavit*
6. Quiesc. *Lamedh-He* ut קָנָה *possedit*.

Expli-

Explico terminos. Ab antiquo paradigmate פָּעַל, prima litera cujusque radicis vocatur *Pe*, secunda vocatur *Ajin*, tertia vocatur *Lamedh*. Unde verbum defectivum *Pe-Nun*, est verbum defectivum, in quo prima litera radicis est *Nun*. Verbum quiescens *Lamedh-He*, est verbum quiescens, in quo tertia litera radicis est *He*. Et sic de ceteris.

Aliqui ponunt aliam classem, idest, Quiescentia *Pe-Aleph*, ut אָכַל *comedit*. אָבַד *periit*, אָמַר *dixit* &c. Sed pauca illorum sunt imperfecta, nec nisi in futuro *Kal*, quod sic formatur

אֹכַל *comedam*			אֹכֵל
תֹּאכַל *comedes*. m.	vel per (ֵ)		תֹּאכֵל
תֹּאכְלִי *comedes* f.&c.			תֹּאכְלִי

Pro verbis ergo *Pe-Aleph*, sufficit dicere, quod pauca illorum habeant istam

specialem anomaliam in futuro, in cujus prima persona sing. א radicale abjicitur; in reliquis autem personis manet quiescens in Cholem. Illa vero *pauca* sunt præcipue tria prædicta. Eamdem tamen anomaliam sequuntur, אָבָה *voluit*, אָפָה *coxit*. Et aliquando hæc tria אָהַב *dilexit*, אָחַז *tenuit*, אָסַף *congregavit*. Pergamus nunc ad propositas sex classes explicandas.

I. Classis.

Defectiva *Pe-Nun*.

In his verbis *Nun shevandum tollitur* (excipe præteritum *Kal*, et participium *Pual*) et defectus, ubi potest, notatur per *daghèsh forte* in litera sequente ut יִגַּשׁ *accedet*, pro יִנְגַּשׁ.

Item infinitivus *Kal* assumit ת ut גֶּשֶׁת *accedere*.

In

In nullo alio differunt hæc verba a perfectis. Unde sufficit in paradigmate exhibere illa, in quibus Nun, quia shevandum esset, tollitur. Fit ergo a נָגַשׁ *accessit*

KAL.	NIPHAL.	HIPHIL.	HOPHAL.
FUTURUM	PRÆTERITUM.	PRÆTERITUM.	PRÆTERITUM.
אֶגַּשׁ	נִגַּשׁ	הִגִּישׁ	הֻגַּשׁ
תִּגַּשׁ	נִגְּשָׁה	הִגִּישָׁה	הֻגְּשָׁה
&c. תִּגְּשִׁי	&c. נִגַּשְׁתָּ	&c. הִגַּשְׁתָּ	&c. הֻגַּשְׁתָּ
Imperat.	Particip.	Futurum	Futurum
גַּשׁ	נִגָּשׁ	אַגִּישׁ	אֻגַּשׁ
&c. גְּשִׁי		Et sic per	Et sic per
Infinitiv.		totam	totam
גֶּשֶׁת		conjugat.	conjugat.

Annotationes.

1. Hanc formam sequuntur quædam alia verba, לָקַח *accepit*, נָתַן *reliquit*, נָקַף *circuivit*: et quæ incipiunt a (יִצ) excepto

pto uno יָצָא *exivit*, quod pertinet ad classem sequentem.

2. Formam in paradigmate expressam sequuntur verba *Pe-Nun*, quatenus, recedendo a forma perfectorum, sunt imperfecta. Sæpe autem fit, ut illa (sicut et alia verba imperfecta) contra formam propriam, aliqua ex parte sequantur formam perfectorum. Sic a נָפַל *cecidit*, fit in fut. *Kal* אֶפֹּל תִּפֹּל &c. cum terminatione Cholem, more perfectorum: et prorsus perfecte תִּנְדֹּף *impelles*. Sic in imperativo, נְצֹר *custodi*: in infinitivo לִנְדֹר *vovere*.

II. Classis.

Quiescentia *Pe-Jodh*.

Hæc classis multum convenit cum præcedente: nam etiam hic infinitivus assu-

assumit ֶֶת. Et sicut ibi *Nun*, ita hic *Jodh shevandum tollitur*. Compensatio autem non fit per daghèsh, sed per punctum vocale longum, idest per (ֵ) in *Kal*, per(וֹ) in *Niphal*, et *Hiphil*, per (וּ) in *Hophal*. Fit ergo a verbo יָשַׁב *habitavit*, ut in paradigmate sequenti.

KAL.	NIPHAL.	HIPHIL.	HOPHAL.
Futurum	Præteritum.	Præteritum.	Præteritum.
אֵשֵׁב	נוֹשַׁב	הוֹשִׁיב	הוּשַׁב
תֵּשֵׁב	נוֹשְׁבָה	הוֹשִׁיבָה	הוּשְׁבָה
&c. תֵּשְׁבִי	&c. נוֹשַׁבְתָּ	הוֹשַׁבְתָּ	הוּשַׁבְתָּ
Imperat. שֵׁב	Particip. נוֹשָׁב	Futurum אוֹשִׁיב	Futurum אוּשַׁב
&c. שְׁבִי		Et sic per totam conjugat.	Et sic per totam conjugat.
Infinit. שֶׁבֶת			

Anno-

Annotationes.

1. Futurum *Kal* aliquando non abjicit ipsum (י) shevandum, sed tantum ejus Shevà: tunc autem solet terminari in (˙) ut אִיבַשׁ *arescam*, תִּיבַשׁ *aresces*. Dicitur tamen יִבַשׁ *arescet*, pro יִיבַשׁ, jodh radicali, et servili concurrentibus in unum jodh. Sic et in *Piel*, יְבַּשׁ *siccabit*, pso יְיַבֵּשׁ.

2. Unum verbum יָכֹל *potuit*, dici solet formare futurum *Kal* speciali modo sic: אוּכַל, תּוּכַל &c. Sed quid prohibet dicere, illud esse futur. *Hophal*? Paradigma sic exigit, et convenit significatio propria conjugationis *Hophal*.

3. *Niphal* mutat (י) dagheshandum in (ו) ut הִוָּשֵׁב *inhabitari*, pro הִיָּשֵׁב. Sic etiani aliquando in *Hithpael* (י) muta-

mutatur in (ו) הִתְוַדָּה *confessus est*, הִתְוַדַּע *se notum fecit*, הִתְוַכַּח *disceptavit*, pro הִתְיַדָּה &c.

4. Quædam verba hujus classis, in *Hiphil* non abjiciunt jodh shevandum, sed illud retinent quiescens in (ֵ) ut הֵיטִיב *benefecit*, a יָטַב, sic הֵימִין *dextravit*, הֵינִיק *lactavit*, הֵילִיל *ululavit*.

III. CLASSIS.

Defectiva duplicantia Ajin.

In hac classe, *Piel*, *Pual*, et *Hithpael* vel omnino non differunt a verbis perfectis, vel in hoc tantum differunt, quod, abjecto daghèsh characteristico, punctum præcedens mutent in (וֹ) immutabile. Unde in *Piel*, pro סִבֵּב dicitur, סוֹבֵב &c.

Reli-

Reliquæ etiam conjugationes aliquando sunt perfectæ: quando autem deficiunt, formantur ut in paradigmate sequenti, סָבַב *circuivit*, quod contracte, sive defective dicitur סַב.

Par-

PARTIC.	INFIN.	IMPER.	FUTUR.	PRÆTER.	
Benoni	סוב	סוב	אסוב	סב	KAL.
סובב		סובי	תסוב	סבה	
Paul		סובו	תסיבי	סבות	
סבוב		סבינה	יסיב	סבות	
utrumque est perfectum			תסוב	סבותי	
			נסוב	סבו	
			תסובו	סבותם	
			יסובו	סבותן	
			תהבינה	סבנו	
נסב	הסיב	הסב	אסב	נסב	NIPHAL.
נסבה		הסבי	תסב	נסבה	
גסבים		הסבו	תסבי	גסבות	
נסבות		הסבינה	&c. יסב	&c. נסבות	
מסב	הסב	חסב	אסב	הסב	HIPHIL.
מסבה		הסבי	תסב	הסבת	
מסבים		הסבו	תסבי	רסבות	
מסבות		הסבינה	&c. יסב	&. רסבות	
מוסב	הוסב	Caret Imperativo	אוסב	הוסב	HOPHAL.
מוסבה			תוסב	הוסבה	
מוסבים			תוסבי	רוסבות	
מוסבות			&c. יוסב	&c. הוסבות	

Annotationes.

1. In his defectivis secunda radicis litera abjicitur. Unde ad defectum significandum infigitur daghèsh in tertia, ubicumque, aucta voce a fine, sentiri potest.

2. Ut daghèsh illud melius sentiatur in præteritis, tertia radicis habet (ו) ubi deberet habere Shevà, hoc est, in primis, et secundis personis. Et, si fuerit punctum longum mutabile sub augmento antecedente (ut contingit in *Niphal* et *Hiphil*) corripitur in Shevà: quia tunc removetur accentus. Quæ ratio facit etiam ut punctum longum sub prima radicis mutetur in breve: quod patet ex paradigmate in pluribus locis.

3. Ad defectiva reducuntur verba, quæ desinunt in ן vel ה. Abjiciunt enim illas

illas literas ante servilem similem; et servilis duplicatur per daghèsh. Ut, שָׁכַּנּוּ *habitavimus* pro שָׁכַנְנוּ a שָׁכַן *habitavit* כָּרַתִּי *succidi* pro כָּרַתְתִּי a כָּרַת *succidit*.

IV. CLASSIS.

Quiescentia *Ajin-Vau*.

Hæc classis in multis convenit cum præcedente. In *Piel*, *Pual*, et *Hithpael*, prima radicis habet (ו) immutabile, et duplicatur tertia. Sic a קוּם *surgere* (in hac enim verborum classe, infinitivus est radix) fit in præterito *Piel*, קוֹמַמְתָּ קוֹמְמָה קוֹמֵם &c. in futuro אֲקוֹמֵם תְּקוֹמֵם &c. In *Pual*, קוֹמַם &c. In *Hithpael* הִתְקוֹמֵם &c. Unde in his conjugationibus hæc classis prorsus convenit cum præcedente. Quid autem fiat in aliis conjugationibus, paradigma sequens קָם *surrexit*, indicabit.

HOPHAL.	HIPHIL.	NIPHAL.	KAL.	
הוּקַם	הֵקִים	נָקוֹם	קָם	PRÆTERITUM.
הוּקְמָה	הֵקִימָה	נָקוֹמָה	קָמָה	
הוּקַמְתָּ	הֲקִימוֹתָ	נְקוּמוֹתָ	קַמְתָּ	
הוּקַמְתְּ	הֲקִימוֹת	נְקוּמוֹת	קַמְתְּ	
הוּקַמְתִּי	הֲקִימוֹתִי	נְקוּמוֹתִי	קַמְתִּי	
הוּקְמוּ	הֵקִימוּ	נָקוֹמוּ	קָמוּ	
הוּקַמְתֶּם	הֲקִימוֹתֶם	נְקוּמוֹתֶם	קַמְתֶּם	
הוּקַמְתֶּן	הֲקִימוֹתֶן	נְקוּמוֹתֶן	קַמְתֶּן	
הוּקַמְנוּ	הֲקִימוֹנוּ	נְקוּמוֹנוּ	קַמְנוּ	
אוּקַם	אָקִים	אֶקּוֹם	אָקוּם	FUTURUM.
תּוּקַם	תָּקִים	תִּקּוֹם	תָּקוּם	
תּוּקְמִי	תָּקִימִי	תִּקּוֹמִי	תָּקוּמִי	
יוּקַם &c.	יָקִים &c.	יִקּוֹם &c.	יָקוּם &c.	
Caret imperativo	הָקֵם	הִקּוֹם	קוּם	IMPERATIVUS.
	הָקִימִי	הִקּוֹמִי	קוּמִי	
	הָקִימוּ	הִקּוֹמוּ	קוּמוּ	
	הָקֵמְנָה	הִקּוֹמְנָה	קוֹמְנָה	
מוּקָם	מֵקִים	נָקוֹם	קָם	BENONI.
הוּקַם	הָקִים	הִקּוֹם	קוּם	INFINIT.
	הָקֵם		קוֹם	

Annotationes.

1. In tertiis personis præteriti *Kal*, prima radicis habet fere semper (ָ) ut in paradigmate. Aliquando tamen habet (ֵ) ut (a מוּת *mori*) מֵתוּ, מֵתָה, מֵת. Sed etiam tunc habet (ַ) in reliquis personis, ut מַתִּי מַתְּ מַתָּ (pro מֵתַתָּ מֵתַתְּ. מֵתַתִּי. Aliquando habet (וֹ) in omnibus personis ut אוֹרְתִּי, אוֹרְתָּ אוֹרְתְּ, אוֹרָה אוֹר. Et tunc tertia persona sing. masc. præteriti *Kal* non differt ab infinitivo. Unde dicitur אוֹר *splenduit*, et אוֹר *splendere* בּוֹשׁ *erubuit*, et בּוֹשׁ *erubescere*. Non tamen valet e converso, ut (וֹ) si sit in infinitivo *Kal*, debeat etiam esse in præterito: dicitur enim in infin. בּוֹא *ingredi*; sed in præterito, בָּא *ingressus est*.

2. Sicut in classe præcedente, ita et hic in præteritis *Niphal*, et *Hiphil*,

tertia radicis habet (ו) in primis, et secundis personis, et punctum longum sub augmento antecedente, corripitur in Shevà. Sed simul notandum est quod in *Niphal* alterum (ו) præcedens, euphoniæ causa, mutetur in (ו) : et quod *Hiphil* alio etiam modo inflectatur sine (ו) sic הֲקִמֹתָ, הֲקִימֹתָ, הֵקִים, &c.

3. Futurum *Kal* habet aliquando Cholem pro (ו) ut יָמֹת *morietur* pro יָמוּת.
Et contingit præcipue in pausa.

4. Imperativus et infinitivus *Kal* sæpe habent (י) pro (ו) ut שִׂים vel שִׁית *pone*, לָשִׂים vel לָשִׁית *ponere*. Et multa sunt, quæ sic habent (י) constanter, aut nunc (י) nunc (ו). Unde verba imperfecta hujus quartæ classis vocari solent, *Quiescentia Ajin Vau, vel Jodh.* Multi tamen omnia exempla, in quibus

occur-

occurrit illud ('.) reduci volunt ad *Hiphil*; ita ut dicatur v. g. לָשִׂית *ponere*, per syncopen, pro לְהָשִׂית, Et שִׂית *pone*, per aphæresin, pro הָשִׂית vel potius pro הָשֵׁת. Si autem ita sit, nulla erunt *Quiescentia Ajin Jodh*, seu habentia Jodh quiescens pro secunda radicali, nam ('.) in *Hiphil* est adscititium, et non pertinet ad radicem. Quod vero in his verbis imperfectis Jodh, in medio quiescens, sit aliquando radicale, vel inde colligi videtur, quia in multis eorum raro, aut nunquam invenitur (ו). Idemque Jodh aliquando fit mobile in *Piel*, ut קִיֵּם vel קַיֵּם *stabilivit*. Et tunc *Piel* inflectitur more perfectorum קִיַּמְתָּ קִיַּמְתְּ קִיֵּם &c. Sic חִיֵּב *debitorem fecit*.

Facilius admittitur, dici per aphaeresin, רִיבוֹתָ *contendisti* Job. 33. 13.

pro הֲרִיבוֹתָ, et בִּינֹתִי *intellexi* Dan. 9. 2. pro הֲבִינוֹתִי: licet hæc exempla reduci possunt ad specialem anomaliam ipsius *Kal* imitantis conjugationem *Hiphil*.

5. Ubi in paradigmate infinitivus habet duplicem formam (ut in *Kal*, et *Hiphil*) posterior habet vim gerundii in *do*; et usurpatur in duplicatione verbi: ut קוּם תָּקוּם *surgendo surges*, הָקִימוּ הָקֵם *suscitando suscitarunt*. Et quia infinitivus sic sumptus per modum gerundii conjungitur pleruinque cum suo verbo in eadem conjugatione: dum dicitur שׂוּם תָּשִׂים *ponendo pones*. Deut. 17. 15. Et שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ *gaudendo gaudebo* Isa. 61. 10. videtur quod futura ista (licet non differant ab *Hiphil*) sint in *Kal*, perinde ac infinitivi adjuncti.

V. CLAS-

V. Classis.

Quiescentia *Lamedh-Aleph*.

Regula est generalis: Litera א quiescens petit quiescere in puncto longo, aut (ֶ): hoc est, petit, ut punctum longum, aut (ֶ) immediate præcedat: litera enim *quiescens* dicitur *quiescere* in puncto immediate præcedente. Debemus ergo assignare punctum, quod in his verbis præcedit literam quiescentem א.

1. In his verbis non auctis a fine, (ָ) praecedit, ubi (ֹ) deberet praecedere; ut בָּרָא *creavit*, יִבְרָא *creabit*, בְּרָא *crea.* pro בָּרַא , יִבְרַא , בְּרַא : nam ultima gutturalis (juxta dicta cap. 4. pag. 65.) facit, ut in futuro, et imperat. *Kal*, debeat esse (ֹ) pro (וֹ). Haec autem gutturalis א quiescens facit, ut debeat esse (ָ) pro (ֹ).

 2. In

2. In praeteritis auctis a fine , (ֵ) praecedit , ut נִבְרֵאתָ , נִבְרֵאת , נִבְרֵאתִי pro נִבְרְאֵתָ &c.

Excipe praeteritum *Kal* : ibi enim (ָ) praecedit , ut בָּרָאתָ *creasti* . Sed , si (ֵ) praecessit in praeterito non aucto , manet etiam in praeterito aucto , ut מָלֵא *plenus fuit* , מָלֵאתָ *plenus fuisti* .

3. In futuris , et imperativis foemininis pluralibus (ֶ) praecedit , unde in *Kal* , תִּמְצֶאנָה *invenietis* , vel *invenient* foem. מְצֶאנָה *invenite* foem. Et sic in reliquis conjugationibus eadem est terminatio (ֶאנָה)

Haec sufficiunt pro א quiescente . Ubi autem א non quiescit , haec verba sunt prorsus perfecta . Sed praeter infinitivum ordinarium , habent alium terminatum in ואת , ut in *Kal* , מְצוֹא et מְצוֹאת

in-

invenire. Et sic in aliis conjugationibus.

VI. CLASSIS.

Quiescentia *Lamedh-He*.

1. In his verbis non auctis a fine, per omnes conjugationes, terminantur.

Præterita	in הָ	ut in *Kal*	קָנָה	*possedit*.
Futura & Participia	in הֶ		אֶקְנֶה	*possidebo*.
			קוֹנֶה	*possidens*.
Imperativi	in הֵ		קְנֵה	*posside*.
Infinitivi	in וֹת		קְנוֹת	*possidere*.

Excipe. Participium *Paül* mutat ה in (י) ut קָנוּי *possessus*. Et infinitivus, præcipue quando sumitur per modum gerundii, terminatur in וֹה, aut הֵ, et aliquando in הָ, ut רָאוֹה רָאִיתִי *videndo vidi*. הַכֵּה תַכֶּה *percutiendo percuties*, הַרְבֵּה אַרְבֶּה *multiplicando multiplicabo*.

2. Au-

2. Auctis his verbis a fine, ה semper tollitur, aut mutatur.

Si augmentum incipiat a puncto vocali, ה tollitur; et praecedens litera sibi sumit punctum illud, ut קוֹנִים *possidentes*, pro קוֹנְהִים, קָנוּ *possederunt* pro קָנְהוּ.

Excipe tertiam foem. sing. præteritorum: ibi enim (ne, abjecto ה, non differat a tertia masc.) mutatur ה in ת, ut קָנְתָה *illa possedit* pro קָנְהָה. Aliquando autem, tum ibi, tum alibi, ה mutatur in Jodh mobile, ut חָסָיָה *speravit* foemin. חָסָיוּ *speraverunt*, יֶחֱסָיוּ *sperabunt*.

Si augmentum incipiat a consonante, ה mutatur in (י) quiescens, quod, in praeterito *Kal* quiescit in chirik, ut קָנִיתָ *possedisti*. In aliis autem præteritis, licet frequenter quiescat in chirik, frequen-

quentius quiescit in (ֵ) ut נִקְנֵיתָ *possessus es*. In futuris, et imperativis foemininis pluralibus quiescit in (ֶ) ut תִּקְנֶינָה *possidebitis*; vel *possidebunt* foem. קְנֶינָה *possidete*, חֲיֶינָה *vivite*, et sic de ceteris.

Paradigma in una conjugatione exhibitum, sufficiet. Ex dictis enim patet, quomodo secunda syllaba horum verborum uniformiter se habet in omnibus conjugationibus: prima autem syllaba variatur, propter varias conjugationes, prorsus ut in verbis perfectis. Vide ergo paradigma in *Kal* קָנָה *possedit*.

Be-

BENONI.	IMPERAT.	FUTUR.	PRÆTER.	
קוֹנֶה	קְנֵה	אֶקְנֶה	קָנָה	
קוֹנָה	קְנִי	תִּקְנֶה	קָנְתָה	
קוֹנִים	קְנוּ	תִּקְנִי	קָנִיתָ	
קוֹנוֹת	קְנֶינָה	יִקְנֶה	קָנִית	K. A. L.
Paul.	Infinit.	תִּקְנֶה	קָנִיתִי	
קָנוּי	קְנוֹת	נִקְנֶה	קָנוּ	
קְנוּיָה	קָנוֹה	תִּקְנוּ	קְנִיתֶם	
קְנוּיִים		יִקְנוּ	קְנִיתֶן	
קְנוּיוֹת		תִּקְנֶינָה	קָנִינוּ	

Annotationes .

1. Verba terminata in ה mappikatum ; adeoque mobile, non pertinent ad hanc classem imperfectorum ; sed sunt omnino perfecta, nisi quod unum ex illis sit defectivum *Pe-Nun*. Illa autem sunt hæc quatuor גָּבַהּ *excelluit*, כָּמַהּ *concupivit*, נָגַהּ *splenduit*, תָּמַהּ *miratus est*. Quibus adde, הִתְמַהְמַהּ *cunctatus est*.

Futu-

2. Futurum *Kal* sæpe, et diversimode patitur apocopen, præcipue quando adest *Vau conversivum*, et accentus retrahitur ad literam *Etinalem*.

Plerumque sic, וַיִּבֶן & *ædificavit*. m. pro וַיִּבְנֶה.

Quandoque sic. וַתֵּרֶא & *vidit*. f. pro וַתִּרְאֶה.

cum (ֶ) vicario τῶ (ֱ)	וַיִּחַר	& *excanduit* m. pro	וַיֶּחֱרֶה
	וַיִּשַׁע	& *respexit*. m.	וַיִּשְׁעֶה
	וַתֵּתַע	& *erravit*. f.	וַתִּתְעֶה
cum ( ) orto ex (ֲ)	וַיַּעַל	& *ascendit*. m.	וַיַּעֲלֶה
	וַיַּעַן	& *respondit*. m.	וַיַּעֲנֶה
	וַיַּעַשׂ	& *fecit*. m.	וַיַּעֲשֶׂה
Quandoque contracte.	וַיִּשְׁבְּ	& *captivavit*. m.	וַיִּשְׁבֶּה
	וַיֵּבְךְּ	& *flevit*. m.	וַיִּבְכֶּה
	וַיֵּשְׁתְּ	& *bibit*. m.	וַיִּשְׁתֶּה

Spe-

Speciale est וַיַּרְא *et vidit*, m. pro וַיִּרְאֶת.

Speciali item modo in futuro *Kal* contrahuntur verba הָיָה *fuit*, חָיָה *vixit*. Sæpe enim dicitur אֱהִי, תְּהִי, יְהִי, נְהִי pro אֶהְיֶה, תִּהְיֶה &c. Eodemque modo contrahitur futurum verbi חָיָה.

3. In reliquis futuris (exceptis *Pual*, et *Hophal*) sæpe fit apocope : sed fere, tantum tollendo terminationem (ֶה) ut

In *Niphal*, וַיֵּרָא & *visus est*, pro וַיֵּרָאֶה.

In *Piel*. וַיְכַס & *texit*, pro וַיְכַסֶּה.

In *Hiphil*. וַיַּעַל & *ascendere fecit*, pro וַיַּעֲלֶה, וַתַּשְׁקְ & *potavit* f. pro וַתַּשְׁקֶה, sic וַיַּרְא & *ostendit*, (quod semel legitur in *Hiphil*) pro וַיַּרְאֶה.

In *Hithpael* וַיִּתְגַּל *et retexit se*, pro וַיִּתְגַּלֶּה.

4. In

4. In imperativis *Piel*, *Hiphil*, et *Hithpael*, eodem modo fit apocope, tollendo terminationem (ֵה) ut

In *Piel* צַו *præcipe*, הַס *sile*, pro צַוֵּה, הַסֵּה

In *Hiphil* הַעַל *ascendere fac*, pro הַעֲלֵה. Et ex defectivis *Pe-Nun* הַט *inclina*, הַךְ *percute*, pro הַטֵּה, הַכֵּה

In *Hithpael* הִתְחַל *finge te ægrotum*; pro הִתְחַלֵּה

5. Futurum, et imperativus *Hiphil*, dum fit apocope, habent aliquando duplex (ֶ) ut תֶּמֶס *liquefacies* pro תַּמְסֶה; הֶרֶב *multiplica*, pro הַרְבֵּה. Sed, more solito sub, vel ante gutturalem mobilem, pro (ֶ) venit (ַ) vicarium.

6. Futurum *Hithpael*, in uno verbo הִשְׁתַּחֲוָה *adoravit*, speciali modo patitur apocopen, ut וַיִּשְׁתַּחוּ *et adoravit*, pro וַיִּשְׁתַּחֲוֶה.

APPEN-

APPENDIX

De verbis compositis.

Verba *composita* voco illa, quæ utrinque sunt imperfecta, ut נָזָה *aspersus est*. Talia autem in utraque syllaba sequuntur classes, ad quas pertinent. Sic a נָזָה fit in fut. *Kal* יִזֶּה (pro יִנְזֶה). Nun shevatum tollitur, et infigitur daghèsh literæ sequenti: quia verbum istud est ex defectivis *Pe-Nun*. Et terminatio per (ֶה) acquiritur: quia talem exigunt verba *Lamed He*.

Hinc, relicta unica litera radicali, per apocopen dicitur וַיִּז vel וַיֵּז *et aspersus est*. In *Hiphil*, וַיַּז *et aspersit*, ubi יַז pro יַזֶּה, quod pro יַנְזֶה, ut reducatur ad formam perfectorum. Sic a נָטָה *tetendit*, in fut. *Kal*, וַיֵּט. In *Hiphil* וַיַּט Et a נָכָה (inusitato in *Kal*) fit in fut. *Hi-*

Hiphil, נַךְ *et percussit*. Et in imperativo *Hiphil*, קֵט et הַךְ.

In imperativo tamen, et infinitivo *Kal*, verba sic utrimque imperfecta non abjiciunt primam radicis Nun, aut Jodh: Excipe נָשָׂא *tulit*, יָצָא *exivit*: quæ habent in imperativo שָׂא, צֵא, et in infinitivo; per specialem contractionem, שְׂאֵת vel שֵׂאת pro שְׂאֵת, צֵאת pro צְאֵת.

Huc reduc.

1. Verba quædam conflata ex variis conjugationibus. Sic, יִתְפָּקְדוּ *numerarunt se*, Jud. 20. 15. conflatur ex *Kal*, et *Hithpael*. At הָתְפָּקְדוּ *numerati sunt*. Num. 1. 47. et 2. 33. conflatur ex illis simul, et ex *Hophal*. יִרַדֹּף *persequetur* Ps. 7. 6. conflatur ex *Kal*, et *Piel*.

2. Verba, quae licet ad unam classem imperfectorum pertineant, ex parte ta-

men imitantur aliam classem . Sic בּוֹשׁ *erubescere* , in prima syllaba fut. *Kal* imitatur verba *Pe-Jodh* . Dicitur enim תֵּבוֹשׁ, אֵבוֹשׁ &c.

3. Verbum נָתַן *dedit* , quod utrinque deficit . Inflectitur sic :

Præt. נָתַן , נָתְנָה , נָתַתְּ , נָתַתָּ , נָתַתִּי &c.

Fut. אֶתֵּן תִּתֵּן &c. Imper. תֵּן . Infin. תֵּת (pro תֵּנֶת) neque aliud est in hoc verbo speciale .

4. Verba quædam orta ex aliis , geminata una , vel altera litera radicis . Sic a כּוּל כִּלְכֵּל vel כִּלְכֵּל : a פּוּר פִּרְפֵּר : a גָּלַל גִּלְגֵּל : a סָחַר סְחַרְחַר . a שָׁעָה שִׁעֲשַׁע . Sed inflectuntur regulariter ad formam *Piel* . Sic כִּלְכֵּל כִּלְכְּלָה , כִּלְכַּלְתָּ &c. Fut. אֲכַלְכֵּל , תְּכַלְכֵּל &c. Eodemque modo , verba quæ , ob quatuor , quas habent literas radicales , dicuntur *Quadrata* , ut כִּרְסֵם *devastavit* .

CA-

CAPUT VI.

De Suffixis verborum aliisque suffixis.

Verba (licet pro ipsorum suffixis sufficere possent pronomina separata) saepe recipiunt suffixa: habentque, præter ea, quæ ipsis et nominibus sunt communia, aliqua sibi propria, idest, נִי *me*, הוּ vel נּוּ *illum*, נָּה *illam*. Multis etiam præpositionibus, et adverbiis adjungunntur suffixa. Ut ergo res tota (quantum sufficit ad propositum) breviter, et distincte explicetur, sit

§. I.

Restrictio difficultatis, ut paretur via ad regulas generales.

1. *Hithpael* non recipit *Suffixa*: nec passivæ conjugationes, nisi valde raro, et fere non nisi in infinitivo. Ut בְּהִבָּרְאָם *in creari eos*. Reducitur ergo difficu!tas ad activas conjugationes, a *Kal*, *Piel*, et *Hiphil*.

2. De *Piel* autem, et *Hiphil*, nulla fere est difficultas. *Piel* tantum mutat (ֵ) in Shevà; et hoc cum omnibus *Suffixis*. *Hiphil* nil mutat, nisi in verbis imperfectis: et in illis, cum omnibus *Suffixis*, (ָ) vel (ֵ) sub augmento antecedente, mutatur etiam in Shevà,

3. In *Kal*. Participium recipit *Suffixa* more nominum. Et in præterito,

ter-

tertia sing. masc. recipit *Suffixa* ut nomen sing. דְּבַר. Prima litera ubique habet Shevà. Secunda, ubique (ָ) nisi quod cum *Suffixis* כֶם כֶן habeat (ַ). Sic etiam in tertia sing. foem. prima litera ubique habet Shevà, secunda ubique (ָ) et ה mutatur, in ת, ut fit in nominibus. Sed modus adjungendi *suffixa*, est valde specialis, ut in tabella sequente.

מָסְרָה *Illa tradidit*.

Me. Com.	מְסָרַתְנִי	Nos. Com.	מְסָרַתְנוּ
Te. m.	מְסָרַתְךָ	Vos. m.	מְסָרַתְכֶם
Te. f.	מְסָרַתֵךְ	Vos. f.	מְסָרַתְכֶן
Eum.	מְסָרַתְהוּ	Eos.	מְסָרָתַם
Eam.	מְסָרַתָה	Eas.	מְסָרָתַן

Annotationes.

1. Pro מְסָרַתְהוּ, dici potest contracte מְסָרַתּוּ. Sic גְּמָלַתְהוּ Prov. 31. 12. Et contracte גְּמָלַתּוּ 1. Sam. 1. 24.

2. Pro מְסָרַתָּה (quod , quia deest exemplum Biblicum , ponitur conformiter ad מְסָרַתְנִי) dici potest contracte מְסָרַתָּ . Hujusque formæ contractæ habetur exemplum in *Piel* כִּעֲסַתָּה 1. Sam. 1. 6. Sed additur ה ut sæpe fit , post (׳) finale : & semper subintelligitur , si non exprimatur .

3. Pro מְסָרָתָם (licet poni etiam possit מְסָרַתָם) habentur exempla Biblica tum in pausa , tum extra pausam . Sed , cum מוֹ pro ם , dicitur עֲנָקַתְמוֹ *cinxit eos* Psal. 73. 6.

§. II.

Regulæ generales .

De mutatione punctorum in verbis ob Suffixa .

1. In omnibus aliis personis præteriti (seu in omnibus , præter tertiam sing. de

quâ

qua diximus) ob suffixum, prima radicis habet Shevà : secunda, si prius habuit (ֵ) retinet; pro Shevà autem habet Camèts.

2. Futuri terminatio (וֹ) mutatur in Shevà : sed ante כֶם, כֶן, ךָ, mutatur in Camèts-catùph.

3. In infinitivo, prima radicis habet Camèts-catùph : secunda habet Shevà. Et etiam contra, cum suff. כֶם, כֶן, ךָ.

4. Imperativus sing. masc. habet se, ut infinitivus. Sing. foem. et plur. masc. nil mutant. Plur. foem. non recipit *Suffixa*.

§. III.

Modus adjungendi Suffixa verborum.

1. Facta mutatione jam dicta, voces, quae terminantur in (ֵ) aut (ַ) immediate (seu sine alio puncto interve-

niente) recipiunt *Suffixa* , ut מְסַרְתִּיךָ *tradidi te* , יְמַסְּרוּנִי *tradent me*.

2. Talem terminationem acquirit in præterito, secunda sing. foem. assumendo (ִי) : item secunda plur. et masc. et foem. mutando תֶּם et תֶּן in תוּ.

3. Reliquis omnibus, quæ nec habent, nec acquirunt talem terminationem, *Suffixa* adjunguntur, ut sequitur.

ם & ן { Præteritis et infin. per (ָ) / Futuris et Imper. per (ֵ)

הוּ, et נוּ Præter. per (ָ) Reliquis per (ֵ)

נִי Præteritis per (ַ) Reliquis per (ֵ)

כֶם, כֶן, ךָ, Omnibus per (ְ): ךְ Omnibus per (ֵ)

נּוּ et נְּהוּ, quia suffiguntur per suum (ֶ) inseparabile, non suffiguntur terminatis in (ִי) aut (וּ). Habent etiam hoc sibi proprium, quod non suffigantur præteritis.

§. IV.

§. IV.

Notanda specialiter.

1. Futura, et imperativi, quando (juxta dicta c. 4. p. 65.) terminantur in (˙); ob suffixum, mutant illud (˙) in (ָ) ut a גְּאַל *redime*, גְּאָלֵנִי *redime me* : a Fut. יִשְׁלַח *mittet*, יִשְׁלָחֵנִי *mittet me*. Infinitivus autem sic terminatus mutat (ˉ) in (ְ) ut (a בִּפְתֹּחַ *in aperire*) בְּפִתְחִי *in aperire me*. Ez. 37. 13.

2. Quiescentia Lamedh-He, dum recipiunt suffixum, abjiciunt ה, ut יִקְנֵנִי, pro יִקְנֶהְנִי *possidebit me*. Unde in præterito fit retrogradatio punctorum, et excluditur Shevà, quod alioquin esset sub prima radicis, ut קָנַנִי (pro קְנָהַנִי) *possedit me*.

§. V.

§. V.

Adverbiorum et Præpositionum compositio cum Suffixis.

Voces, quæ separatim stare possunt, raro (nisi in nominibus propriis) aliquando tamen in unam vocem coeunt. Ut צַלְמָוֶת (ex צֵל et מָוֶת) *umbra mortis*. פְּלֹנִי (ex פְּלֹנִי et אַלְמֹנִי) individuum; cujus nomen celatur, seu non nominatur. N. N. ὁ δεινα *unus, quidam*. הַלְלוּיָהּ *laudate dominum*.

Ex meris autem præfixis et suffixis, plures voces componuntur. Ut בִּי *in me*; בְּךָ *in te*, לִי *mihi* לְךָ *tibi* &c. Sed et plura aliquando coacervantur præfixa, ut בְּשֶׁלְּמִי *in quo, cui*, seu *propter quem*; בְּשֶׁלִּי *propter me*.

Frequentissime vero cum aliis vocibus in compositionem veniunt tum præfixa,

fixa, tum suffixa. De præfixis diximus cap. 2. pag. 24. De suffixis nominum, ibidem, et toto fere cap. 8. De suffixis verborum, in hoc cap. 6. Nunc ergo, quia adverbia, et præpositiones recipiunt eadem Suffixa, et eodem fere modo, quo verba et nomina; sufficiet, si in exemplis breviter modum illum explicemus.

De Adverbiis.

הֵן vel הִנֵּה *ecce* הִנְנִי vel הִנֵּנִי *ecce ego*.
הִנְּךָ *Ecce tu*. הִנּוֹ vel הִנֵּהוּ *ecce ille* &c.
אַיִן *non*. אֵינֶנִּי *non ego*. אֵינְךָ *non tu*.
אֵינֶנּוּ *non ille*. sic אֵינֵנוּ, אֵינְכֶם, אֵינָם &c.
עוֹד *adhuc* עוֹדִי vel עוֹדֶנִּי עוֹדְךָ עוֹדֶנּוּ &c.
כְּמוֹ *sicut*. כָּמוֹנִי, כָּמוֹךָ, כָּמֹהוּ. Sed cum suffixis constructis כְּמוֹכֶם &c. In ista voce כְּמוֹ, syllaba מוֹ est mere sustentaculum præfixi. Sic dicitur בְּמוֹ *in*, et לְמוֹ *ad*. His autem nulla adjunguntur suffixa.

Huc

Huc reduci potest verbum substantivum indeclinabile יֵשׁ, unde fit יֶשְׁךָ *tu es*, יֶשְׁכֶם *vos estis*, et (cum suffixo speciali) יֶשְׁנוֹ *ipse est*.

De Præpositionibus.

עִם *cum*. עִמִּי, עִמְּךָ, עִמָּךְ, עִמּוֹ עִמָּהּ; עִמָּנוּ, עִמָּכֶם, עִמָּכֶן, עִמָּם עִמָּן.

אֵת *cum*. אִתִּי, אִתְּךָ &c. ut עִם.

עִמָּדִי *mecum*. Non invenitur nisi cum hoc suffixo.

אֵצֶל *apud*. אֶצְלִי &c. נֶגֶד *coram* נֶגְדִּי &c.

לְמַעַן, בַּעֲבוּר, בִּגְלַל, *propter*. לְמַעֲנִי, לְמַעַנְךָ &c.

Quædam præpositiones recipiunt suffixa more nominum pluralium. Sic,

אַחֲרֵי *post*. אַחֲרַי, אַחֲרֶיךָ, אַחֲרָיו &c.

תַּחַת *sub*, vel *pro* תַּחְתַּי, תַּחְתֶּיךָ תַּחְתָּיו &c.

Legitur tamen תַּחְתֵּנִי et תַּחְתָּם.

בֵּין

בֵּין *inter* . בֵּינִי , בֵּינְךָ vel בֵּינֵךְ , בֵּינוֹ vel בֵּינֵנוּ , בֵּינֵנוּ vel בֵּינוֹתֵינוּ , בֵּינֵיכֶם , בֵּינֵיהֶם vel בֵּינוֹתָם .

אֶל *ad*, et עַל *super*, recipiunt suffixa more nominum pluralium: et simul cum suffixis absolutis, mutant puncta sua brevia in longa similia, ut אֵלַי אֵלֶיךָ &c. עָלַי עָלֶיךָ &c.: cum constructis autem, mutant sua brevia in brevissimum (ֲ) ut אֲלֵיכֶם &c. עֲלֵיכֶם &c.

Sic עַד *usque ad*. Unde עָדַי עָדֶיךָ &c. עֲדֵיכֶם &c. Sed a בְּעַד *pro*, fit בַּעֲדִי בַּעַדְךָ בַּעֲדוֹ &c.

§. VI.

De Literis paragogicis.

Ad suffixa reducuntur literæ paragogicæ, quæ, dum adduntur, vocis significationem non mutant. Tales literæ numerantur quinque, idest, quatuor *Quie-*

Quiescentes, et *Nun*; ex quibus ortæ sunt, ut vidimus, quinque e sex classibus verborum imperfectorum.

1. א paragogicum invenitur aliquando in verbis terminatis in (ו) ut הֶהָלְכוּא *qui iverant* Jos. 10. 24.

2. (ו) paragogicum habetur in voce חַיְתוֹ (pro חַיָּה) Gen. 1. 25. et in paucis aliis. Dici quidem potest, esse ו paragogicum in לָמוֹ (quasi pro לָם ex לָהֶם sicut בָּם ex בָּהֶם) item in פִּרְיָמוֹ *fructus eorum*, כִּסָּמוֹ *operuit eos* הוֹרִידֵמוֹ *dejice eos*, הַדִּיחֵמוֹ *depelle eos* &c. quia, sublato (ו) manet significatio integra. At rectius dicitur illud (ו) pertinere ad suffixum מו, quod in libris metricis frequens est, non tantum pro ם, sed et pro הֶם et semper facit vocem *Milel*. Ut פִּימוֹ *os eorum*, שִׁנֵּימוֹ *dentes eorum*, אֱלֵימוֹ *ad eos*, עָלֵימוֹ *super eos*.

3. (י) Pa-

3. (ִי) paragogicum est in fine vocis מוֹשִׁיבִי *habitare faciens*. Et plura exempla habentur in psalm. 103. et 113.

4. ן paragogicum frequens est, præsertim in futuris plur. ut יִשְׁמְעוּן vel cum (ָ) יִשְׁמָעוּן *audient*. Accentum, (quando eum invenit in penultima) trahit ad ultimam: et inde fit, ut punctum longum sub augmento antecedente, corripiatur in Shevà. Ut יְשׁוּבוּן psalm. 104. 29. pro יָשׁוּבוּ *redibunt*.

Suffixum aliquando jungitur post Nun paragogicum, et tunc Nun illud vocatur *epentheticum*, seu interposititium. Ut יְשַׁבְּחוּנְךָ psalm. 63. 4. pro יְשַׁבְּחוּךָ *laudabunt te*. Porro Nun epentheticum alibi etiam invenitur, ubi Nun paragogicum locum non habet. Ut יְבָרְכֶנְהוּ *benedicet ei*. Psalm. 72. 15. Et speciale suffixum

xum נו (de quo supra pag. 108.) conflatur ex communi (ו) et Nun epenthetico.

5. ה paragogicum frequens est in futuris, imperativis, et infinitivis. Ut אֶשְׁמְרָה *custodiam*, שָׁמְרָה *custodi*, לְמָשְׁחָה *ungere* pro אֶשְׁמוֹר &c. mutatis punctis ut propter suffixa.

Suffixum aliquando jungitur infinitivo post ה paragogicum mutatum in ת, ut בְּקָרְבָתָם (pro בְּקָרְבָם) *in approquinquare eos* Exod. 40. 32. כְּשָׁמְעָתוֹ (pro כְּשָׁמְעוֹ *secundum audire ipsum*. Isa. 30. 19. Sic Gen. 29. 20. בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ *in amare ipsum eam*. Sed infinitivus hic venit ex terminatione (ֹ) utque plene explicetur, recurrendum est ad cap. 4. pag. 65.

§. VII.

§. VII.

De ה *locali*.

Litera ה sæpe additur in fine nominum, et quorumdam adverbiorum loci: ibi autem raro est pure paragogica; sed cum respectu ad locum significat *ad*, *in*, *versus*, unde vocatur ה *locale*. Relinquendo accentum in sede pristina, facit ut vox maneat, vel fiat *Milel*. Sic אֶרֶץ *terra*, cum ה *locali*, אַרְצָה *ad terram*, vel *terram versus*: יָם *mare*, יָמָּה *ad mare*. שָׁמַיִם *cælum*, שָׁמַיְמָה *in cælum*, vel *cælum versus*: שָׁם *ibi*, שָׁמָּה *illuc*.

Aliquando tamen in nominibus invenitur ה pure paragogicum. Sic ex לַיִל, חֶרֶס, נַחַל, מָוֶת fiunt, cum ה paragogico, לַיְלָה *nox*, חַרְסָה *sol*, נַחְלָה *torrens*, מָוְתָה *mors*; et sunt, ut ante, masculina.

 Ali-

Aliquando etiam foemininis superadditur ה in fine, mutata priore terminatione ָה in fine ָת. Tunc autem censetur adaugere significationem. Sic יְשׁוּעָה *salus* cum ה superaddito, fit יְשׁוּעָתָה *magna*, *geminata*, aut *plena salus*.

Nota. Illud ה addititium in nominibus, sive sit, ut plerumque est, *locale*; sive sit pure *paragogicum*; ut in quibusdam masculinis; sive *adaugens*, ut in quibusdam foemininis; per accentum in penultima, facile distinguitur a pura, vera, et propria terminatione foeminina ָה, quae accentum postulat in ultima.

AP-

APPENDIX.

Supplementitia ad totum.

1. Literæ quiescentes sæpe inter se commutantur, et aliquando omittuntur. Puncta etiam, praeter legitimas, varias subinde mutationes admittunt.

Hinc invenitur, aliquando punctum breve, et daghèsh, pro longo: sicut et longum, pro brevi, et daghèsh; etiam ubi nulla est necessitas excludendi daghèsh.

Sæpius Camèts-Catùph pro (ֹ) et contra. Etiam (ֻ) pro (וּ) praesertim ante aliud (וּ) ut יָקֻמוּ pro יָקוּמוּ *surgent*. Et in quibusdam editionibus (ֳ) pro (ָ) brevi. Sed fit propter imperitos, ut distinguant a (ָ) longo.

Aliquando (◌ָ) pro (◌ַ) ut מְנָת pro מְנַת (in regimine) ex מְנָה *pars*. Item (◌ִ) pro (◌ַ) ut שְׁאִלְתִּי pro שָׁאַלְתִּי *petii*. Et (◌ֶ) pro (◌ִ) ut שְׁאֶלְתֶּם pro שְׁאִלְתֶּם *petiistis*.

Aliquando (◌ִי) pro (◌ֵ) ut תּוֹמִיךְ pro תּוֹמֵךְ *sustentans*. Et (◌ֶ) pro (◌ֵ) ut דִּבֶּר pro דִּבֵּר *locutus est*. Saepe autem (◌ַ) pro (◌ֵ) praesertim ante gutturales, et Resh. En exempla. אִבַּד *perdidit*, שִׁבַּר *confregit*, שִׁלַּח *dimisit*, יַצְמִיחַ *germinare faciet*, יֵדַע *cognoscet*. In quibus et similibus est (◌ַ) pro (◌ֵ). At in וַיֵּדַע et similibus *Milel*, est (◌ַ) *vicarium* τȣ Segol; cum, ob accentum retractum, (◌ֶ) deberet esse pro (◌ֵ) juxta dicta cap. 2. pag. 27.

2. Quod literis gutturalibus proprie debetur; aliis praesertim geminatis, et Resh, aliquando datur habe-

re

rè (ֲ) pro Shevà simplici. Ut וּזֲהַב pro וּזְהַב (in regimine) ex זָהָב *aurum*, צָֽלֲלוּ *demersi sunt*, וְיִתְבָּרֲכוּ *et benedicentur*. Geminatae etiam aliquando excludunt daghèsh characteristicum, ut in הַלְלוּ *laudate*, in conjug. *Piel*. Imo literae Shevatae, licet non geminentur, saepe excludunt daghèsh, ut הַלְוִיִּם *Levitæ*, בִּקְשׁוּ *quæsierunt*. Sed si daghèsh exclusum sit characteristicum, vox legenda est non aliter, quam si adesset daghèsh. Unde lege הַלְלוּ *hallelù*, בִּקְשׁוּ *bikkeshù*.

3. Pro daghèsh leni, brevem regulam dedi Cap. 1. Nunc autem, ut compleatur ista regula, explicandae sunt tricae, quibus lectorem tunc detinere nolui: cum illarum notitia non requiratur ad rationem legendi, sed tan-

tum ad accuratiorem punctationem literarum בְּגַד כְּפַת.

Initio vocis, literae istae, licet neque sint initio sententiae, nec veniant immediate post Shevà mutum, habent aliquando daghèsh lene. Sed (quia nulla certa lege sic fit, et codices variant) potest, salva orthographia, omitti.

In fine vocis, aliquando habent, daghèsh lene post (ַ). Sed tunc illud (ַ) stat pro Shevà muto. Sic dicitur שָׁמַעַתְּ pro שָׁמַעְתְּ *audisti* foem. Gutturalis, pro Shevà, accipit (ֲ) quod, ante aliud Shevà, amittit suum (ְ) unde sub gutturali manet nudum (ַ) pro Shevà. Sic וַיִּחַדְּ *et lætatus est*. Exod. 18. 9. pro וַיִּחֲדְּ, quod pro וַיִּחְדֶּה.

In medio vocis, non habent daghèsh lene, nisi veniant post Shevà mutum.

Sed

Sed neque tunc habent, si Shevà illud sit primitivum: ut in לִגְבוּל *ad terminum*; aut si oriatur ex puncto longo, ut כִּדְבָרִי *secundum verbum meum*, בִּלְבַבְכֶם *in corde vestro*, עִבְדוּ *servite*; ex לֵבָב, דָּבָר, עֲבוֹד. Sic עַבְדֵיכֶם *servi vestri* ex עֲבָדִים. Praeterea quaedam nomina, מַלְכוּת *regnum*, עַבְדוּת *servitus*, יַלְדוּת *juventus*, et Suffixa כֶם, כֶן constanter respuunt illud daghèsh.

Maximam anomaliam habet vox שְׁתַּיִם *duae* (quasi pro שְׁנְתַּיִם) a שָׁנָה *iteravit* unde et שְׁנַיִם *duo*.

4. *Daghèsh forte* ponitur aliquando initio vocis, ut מַה־טּוֹב *quam bonum*: et tunc legi debet vox illa per modum unius cum praecedente. Hinc invenitur מַזֶּה, pro מַה־זֶּה, *quid hoc?* מַלָּכֶם, pro מַה־לָּכֶם, *quid vobis?*

5. Accèntus sæpe retrahitur, ne immediate concurrat cum accentu in voce sequente. Ut בּוֹנֶה עִיר *ædificans civitatem*, קָרָא לַיְלָה *vocavit noctem*, יָלַד שָׁקֶר *peperit mendacium*. Pro בּוֹנֶה, יָלַד, בָּרָא.

6. Quoad syntaxin. Hebræi easdem concordantias habent quas Latini. Sed maxima irregularitas est in numeris cardinalibus. Illi enim, a 3. ad 10., in masculino genere, habent terminationem foemininam; et contra. Item in singulari numero, habent adjuncta substantiva pluralia; et in plurali, singularia. Reliqua, usus melius docebit.

7. Quoad Poeticam. Optimum erit, eodem prorsus modo procedere, quo in linguis vulgaribus. Carmina e-

enim Hebraica hoc modo fiunt facilius, et facta, sunt suaviora, quam si, juxta aliorum præcepta, major fuisset labor impensus.

CON-

CONJUNCTIONES.

etiam	אַף , גַּם
aut	אוֹ
si , an ?	אִם
quia , quod si	כִּי
sed , quod si	כִּי־אִם
itane cur Gen. 3. 1. *quanto magis* Prov. 11. 31. *quanto minus* 1. Reg. 8. 27.	אַף־כִּי
si forte	לוּ
nisi	לוּלֵא

tantum	רַק , אַךְ
verum	אַךְ
	אֲבָל
certe	אוּלָם
quia , eo quod	יַעַן
	יַעַן אֲשֶׁר
	יַעַן כִּי
	עֵקֶב
	עֵקֶב אֲשֶׁר
	עֵקֶב כִּי
eo quod etiam	בְּשַׁגַּם
itaque	עַל־כֵּן
	לָכֵן

PRÆ-

PRÆPOSITIONES.

sine	בְּלֹא , בְּלִי		לְעֻמַּת (
	(בִּלְעֲדֵי		מוּל (
præter	(זוּלָת	*contra, e regione*	מִמּוּל (
	(מִלְּבַד		נֹכַח (
ultra	הָלְאָה		לְנֹכַח (
secundum	לְפִי	*a, ex, præ*	מִן
coram	לִפְנֵי	*trans.*	עֵבֶר

Reliquas præpositiones vide supra in Cap. 6. pag. 108.

IN-

INTERJECTIONES.

O, væ, heu	הוֹי	*eja, age*	הָבָה
væ	אוֹי , אִי	*utinam, quæso*	לוּ
heu	אוֹי אוֹיָה	*utinam*	אַחֲלַי , אַחֲלֵי
ah	אֲהָהּ , הָהּ , אָח	*quæso*	אָנָּא , אָנָּה (
euge, vah	הֶאָח		נָא , בִּי (
absit	חָלִילָה	*amen*	אָמֵן

ADVERBIA.

ubi?	אֵי , אַיֵּה
hic	פֹּה , הֲלֹום
ibi	שָׁם
foris	חוּץ מִחוּץ
intus	מִבַּיִת
latenter	בַּלָּט
supra	מַעְלָה
infra	מַטָּה
ante	פָּנִים
retro	אָחוֹר
simul	יַחְדָּו , יַחַד
seorsim	לְבַד
unde?	מֵאַיִן
quo?	אָן אָנָה
huc et	הֵנָּה
illuc	וָהֵנָּה
quando?	מָתַי

jugiter	תָּמִיד
die et	יוֹמָם
nocte	וָלַיְלָה
nunc	עַתָּה
tunc	אָז , אָזַי
hodie	הַיּוֹם
cras	מָחָר
heri	תְּמוֹל , אֶתְמוֹל
nudius tertius	שִׁלְשׁוֹם
ante	לְפָנִים
jampridem	כְּבָר
antequam	טֶרֶם
post	אַחַר
quare?	לָמָּה , מַדּוּעַ
annon?	הֲלֹא
sic, ita	כֵּן , כֹּה

cer-

certe אָכֵן , אָמְנָם

non לֹא , בַּל / בְּלִי , בִּלְתִּי / אַיִן , אֵין

forte אוּלַי

ne אַל

ne forte פֶּן

hac vice זֹאת הַפַּעַם

semel אַחַת

secundo שֵׁנִית

quoties ? כַּמָּה

parum מְעַט

plus יוֹתֵר

multum רַב , הַרְבֵּה

valde מְאֹד

maxime בִּמְאֹד מְאֹד

quomodo ? אֵיךְ / אֵיכָה

sic , taliter כָּכָה

bene טוֹב , הֵיטֵב

male רַע

cito מַהֵר מְהֵרָה

repente פִּתְאֹם / פֶּתַע

vane שָׁוְא

vacue רֵיקָם

gratis חִנָּם

leniter לְאַט

paulatim מְעַט מְעַט

judaice יְהוּדִית

syriace אֲרָמִית

&c. ad eumdem modum.

FINIS.